

Upravništvo, Ljubljana, Knaflijeva ulica 5 — Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125, 3126. Inzeratni oddelek: Ljubljana, Selenburgova ul. 6 — Tel. 3392, 3492. Podružnica Maribor: Gosposka ulica št. 11 — Telefon št. 2455. Podružnica Celje: Kocenova ul. št. 2 — Telefon št. 190. Računi pri poš. ček. zavodih: Ljubljana št. 11.842, Praga číslo 78.180, Wien št. 105.241.

JUTRO

Izhaja vsak dan razen ponedeljka. Naročnina znaša mesečno Din 25.— Za inozemstvo Din 40.—

Uredništvo: Ljubljana, Knaflijeva ulica 5, telefon 3122, 3123, 3124, 3125, 3126. Maribor, Gosposka ulica 11, telefon št. 2440, Celje, Strossmayerjeva ulica št. 1, telefon št. 65.

Rokopis se ne vrača.

Blok severnih držav

Danes se sestanejo v Helsinkih, prestolnici Finske, vodilni državniki skandinavskih držav, zunanji ministri Danske, Norveške, Švedske in Finske.

Kolikor bolj sta prevladovali neednost in razprtija med velikimi silami v Evropi, tolkraj bolj se je pojavljalo prizadevanje srednjih in malih držav, da se samo zblížajo med seboj in se strnejo v regionalne bloke. Mala antanta ne spada v to serijo, saj se je osnovala že davno poprej in je prva od zvez srednjih držav, ki se je osnovala že brž po veliki vojni, odnosno po mirovniških sklepih, takoj v začetku s povsem določenimi regionalnimi nalaganji in smotri. Doba, ko so se začeli tvoriti regionalni sklopi srednjih in malih držav, je nastopila sicer kasneje, glavno v času, ko je postajalo v Evropi zopet nemirnejše ter je pretela nevarnost zlasti pred ekspanzivnimi težnjami nekaterih držav. Ob Baltiku se je osnovala zveza malih baltičkih republik, na Balkanu je nastala Balkanska zveza v tesni naslonitvi na Malo antanto, na severu se je uveljavljala čedalje bolj skupnost med skandinavskimi državami. Od njih so se pletle vezi na dve strani s poskusi po krepkejši medsebojni naslonitvi: na baltičsko stran, k malim baltičkim republikam; a ob enem tudi na drugo stran, k državam ob spodnjem Renu, k Belgiji, Nizozemski in Luksemburgu.

Prav ta čas se pripravljajo konference med državami tako imenovanega oslkega bloka, ki obsega prizadevanje po gospodarskem sodelovanju med štirimi skandinavskimi državami in Nizozemsko, Belgijo ter Luksemburgom.

Nastajanje teh zvez in blokov je, kakor rečeno, specialno svojstvo najnovije dobe v evropski zgodovini. Tice se dveh ločenih področij, na eni strani balkansko-podunavskega, a na drugi strani skandinavsko-baltičkega, z razširitvijo do držav ob spodnjem Renu. Ta novi razvoj je najbolj značilen za skandinavsko področje, za evropski sever, kjer moremo ugotoviti nekaj pojavov, ki so se zdeli pred leti zelo neverjetni, če ne naravnost nemogoči.

Skandinavija je veljala za najmirnejši del Evrope. Najmirnejši ne samo, kar se tiče notranje politike in medsebojnih odnošajev med temi državami samimi, marveč tudi glede razmerij na zunanjo, do držav skandinavskega sosedstva. Skandinavija je postala dejansko, brez specialnih pogodb, nevtralnno ozemlje. Na zunanjo se je kazala ta situacija na primer v zelo majhni obožovitvi, saj se je začela izvajati celo sistematična razorožitev, na primer na Danskem. Ti pojavi so deloma v zvezi z dejstvom, da so v skandinavskih državah zmagovale pacifistične stranke, zlasti tudi socialno-demokratska, ki skoraj povsod na severu zelo vplivno sodeluje v vladnih koalicijah.

Položaj se je začel spreminjati, ko je v Nemčiji prišel na krmilo narodni socializem, še bolj pa, ko so se začeli večati konflikti med vodilnimi evropskimi velesilami; ko se je Društvo narodov znašlo v veliki zadregi in ga je zapustila Nemčija in se je malo kasneje tudi Italija postavila v očiten spor z njim, dočim je v isti dobi vstopila vanj Rusija. Še prav posebno je povečala občutek nesigurnosti splošna postritev evropske situacije, ki je nastopila, odkar so se postavile parole o ideoloških frontah, zlasti pa, odkar je spričo kočljivega zapleta državljanske vojne v Španiji nastala nevarnost, da se kaj podobnega pripeti kateremukoli drugemu delu Evrope, katerikoli drugih držav. Ta nevarnost se je resno vzela v pretes zlasti v severni Evropi skandinavskega in baltičkega področja. Sai je prav tu nastala nevarnost, da se na tuje ozemlje prenese preteči konflikt med Sovjetsko Rusijo in Nemčijo, ki nimata skupnih mej in se zato po lastni zemlji sploh ne moreta spopasti.

Drugi vir nezaupanja je v dejstvu, da so se povečale idejne razlike med skandinavskim in nemškim področjem. V skandinavskih državah je povsod postala socialna demokracija jako močna in je udeležena na vladi celo v vodilnih funkcijah. Ze po tem je razumljivo, da ne more vladati napram hitlerjevski Nemčiji najboljša razmerje in da ni medsebojnega zaupanja. Nekdaj je bilo drugače in znano je, da je nemški nacionalizem užival na primer v švedskih nacionalnih krogih obilne simpatije. Enako ali še v večji meri velja to glede finskih nacionalističnih simpatij za Nemčijo. Toda tudi te pripadajo preteklosti, odkar so volitive tudi na Finskem ojačile socialistične in demokratske meščanske skupine. Nova Finska se je hotela na vsak način zavarovati pred onasnostjo, da bi postala bojišče med Nemčijo in Rusijo, pa tudi njene simpatije za Nemčijo so se po prevladi hitlerizma močno zmanjšale. S tem se je finska zunanje-politična orientacija zelo približala skandinavski in nastala je osnova za tesnejše sodelovanje, ki si je našlo izraza v raznih oblikah, zlasti v skupnih konferencah

PRIČETEK MEDNARODNE KONTROLE

Nova faza v španski državljanski vojni — Z današnjim dnevom sta vojskujoči se stranki navezani na lastno moč

London, 19. aprila. d. Danes opolnoči bo stopila v veljavo kontrola ob španskih mejah na morju in na kopnem, s čimer se bo pričela nova doba v španski državljanski vojni. Angleški diplomaciji se je po dolgih pogajanjih končno posredilo doseči sporazum v tem najvažnejšem vprašanju po izbruhu španske državljanske vojne. Ovir je bilo na vseh straneh polno in pogosto se je zdelo, da kontrola nad španskimi mejami ne bo nikdar uvedena. Razen tega je bilo treba prevladati tudi odpor držav, ki so se aktivno vmešavale v špansko državljansko vojno ter skušale do poslednjega časa, da eno ali drugo stranko preskrbe za čim daljši čas z vsemi vojnimi potrebščinami. Angleška vlada je v teh pogajanjih pokazala zelo veliko potrpežljivost, tem bolj, ker jo je domača opozicija neprestano napadala zaradi zavlačevanja uveljavljanja kontrole.

Nasprotniki v Španiji odslej ne bodo mogli dobiti več iz inozemstva tolike podpore kakor doslej. Angleška vlada se zaveda, da sicer ne bo mogoče popolnoma preprečiti tihotapstva, vendar pa pomoč na veliko ne bo več mogoča, kakor je bila pogosto doslej. Oba nasprotnika v Španiji se bosta morala odslej bojevati samo z lastnimi sredstvi. Poučeni krogi ne taje, da so ta sredstva na obeh straneh malenkostna, kar bo prej kakor vsaka druga intervencija dovedlo do kompromisa in sporazuma med zmernimi elementi na obeh straneh. Odslej bo španska navezana sama nase, da likvidira državljansko vojno, ki traja skoro že leto dni.

Večina mednarodnih kontrolorjev je že na svojih mestih. Predsvem je šlo za to, da pridejo na svoja določena mesta oni kontrolorji, ki imajo nalogo nadzirati najvažnejše poti na kopnem in na morju. Kontrolorji za manj važna mesta bodo prišli naknadno. Skupno bo zaposlenih 700 kontrolorjev, izmed katerih jih bo vršilo 600 nadzorstvo na morju, okoli 100 pa na kopnem ob portugalsko-španski in francosko-španski meji. Španija bo od polnoči dalje prepuščena sama sebi, Valencijska in burgoška vlada imata sedaj priliko, da sa-

mi med seboj izmerita svoje sile ter izvajata iz tega vse potrebne sklepe, zlasti se v primeru, če bi se dosegel mednarodni sporazum o odpoklicu inozemskih prostovoljcev, kar predstavlja drugo etapo dela angleške diplomacije.

Uspeh mednarodne solidarnosti

London, 19. aprila. Pri kontroli o španskih mejah sodeluje 27 držav. Nadzorstvo na morju so že popoldne pričele izvajati italijanske, angleške, francoske in nemške vojne ladje v določenih odsekih. Angleški uradni krogi izražajo svoje zadovoljstvo zaradi tega dogodka, ki dokazuje mednarodno solidarnost. Listi ugotavljajo z zadovoljstvom, da je ta kontrola prvi plod angleško-francoskega sodelovanja.

Rim, 19. aprila. w. Italijansko brodogve.

Mir na bojiščih

Velika utrujenost po 14 dnevni bojih na obeh straneh

Pariz, 19. aprila. br. S španskih bojišč prihajajo iz obeh taborov poročila, ki kažejo, da je po dvetedenski ofenzivi vladnih čet na vseh frontah zavladal mir. Delno je to posledica neugodnih vremenskih razmer, v glavnem pa je znak velike utrujenosti. Le v posameznih odsekih so bili večeraj in danes manjši spopadi, ki imajo za cilj zblížanje postojank na eni in drugi strani. Tako so vladne čete v odseku pri Cordobi izvedle napad, da bi zboljšale svoje postojanke na Sierrri Gran, vendar pa so jih francosci, ki so zadnje dni dobili ojačenje, odbili. V drugih odsekih ni bilo važnejših dogodkov.

Do prvate letalske bitke je prišlo nad aragonsko fronto, kjer se je spopadlo 30 vladnih in 24 francoskih letal. Sedem vladnih in pet uporniških letal je bilo sestreljenih.

ki bo izvrševalo kontrolo v gotovih odsekih ob španski obali in ki obstoja iz osemih edinic, je danes odplulo iz Italije ter bo opolnoči prevzelo svoje funkcije.

Tudi Nemčija in Italija za likvidacijo vojne?

London, 19. aprila. g. Optimistična presoja nadaljnega razvoja položaja v Španiji, ki jo potrjujejo vesti iz Rima in Berna, da so tamkaj pripravljene končati špansko zadevo, gre v Londonu tako daleč, da smatrajo likvidacijo vojske prostovoljcev v Španiji za razmeroma lahko rešljiv problem. Pri tem menijo v Londonu, da bi bilo primerno za dosego premirja, če bi London in Pariz izvedla skupen pritisk na valencijsko vlado. Rim in Berlin pa na burgoško.

pred generala Molle ali pa generala Queipa de Liana, zaradi česar ni neutemeljena Francova bojezan, da bi moglo priti do upora proti njemu.

Nemci utrjujejo obalo španskega Maroka

London, 19. aprila. AA. »News Chronicle« objavlja odkritja svojega posebnega dopisnika v Tangerju Filipa Georgerja o nemškem utrjevanju obrežja španskega Maroka. Poročilo pravi med drugim:

Ta utrdbena črta, ki se bo mogla imenovati Maginotova črta v miniaturi, bo vodila od Kanarskih otokov pa do Bencee pred Gibraltarjem in nato zahodno od Arzile blizu Tangerja pa do Laracha. Odslej prehod skozi Gibraltarsko ožino ni več svoboden, v Bencei so Nemci postavili topove kalibra 40,5 cm. Pri Puntii Blanci blizu Bencee so nemški inženjerji postavili baterije topov zelo majhne kalibra, izdelanih pred kratkim v Vickersovi tovarni za špansko vojno mornarico. Prav takšna baterija stoji pri Puntii Carneru, tretja pa pri Sarseguru.

Čeuta je prava nemška trdnjava. V tem mestu stoji baterija 4 topov kalibra 105, na strelah utrdbo pa so štirje protiletalski topovi najnovejšega tipa, 11 topov je pri Elhaku, vzdolžno od Ceute, 8 pri kaznilnici v mestu.

V prepovedanem pasu Vile Alhusemao, kjer so nemške podmornice našle idealno zavetišče, so postavljene baterije topov kalibra 75, v Melilli, kjer je sedaj 20 italijanskih vodnih letal, so bila izvršena utrdbena dela v mnogo večjem obsegu kakor v Ceuti. Utrdbena dela pri Arzili še niso končana.

Zaščita angleških parnikov

Hendaye, 19. aprila. o. Po vesteh iz španskih vladnih virov je večeraj neki angleški rušilec spremljal večjo angleško trgovsko ladjo skozi polje min vzdolž severne španske obale v neko baskovsko luko. Dve milji pred obalo se je rušilec ustavil, parnik pa je sam krenil dalje.

Po neki drugi vesti so trije angleški rušilci spremljali veliko angleško tovorno ladjo »Thornspal« v Portello del Musel, luko baskovskega mesta Gijona. Vse štiri ladje so celih 140 milj plule v območju španskega teritorija vodovja. Eden izmed rušilcev je spremljal ladjo prav do luke. Parnik je pripeljal v Gijon več tisoč ton živeža.

Nemčija za gospodarski sporazum med narodi

Lansburyjeva misija v Berlinu — Razgovor z ministrom dr. Schachtom in audienca pri Hitlerju

Berlin, 19. aprila. br. Predsednik angleške delavske stranke Lansbury, ki se mudi v Berlinu, je bil danes v audienca pri kancelarju Hitlerju. Razgovoru je prisostvoval tudi zunanji minister Neurath.

Čeprav so tako na angleški kakor nemški strani zatirjali, da je p-tovanje lorda Lansburyja v Berlinu zasebnega značaja, dokazuje nočoj objavljeni uradni komunik, da je dejansko šlo za zelo važne razgovore, ki naj razčistijo stališče Nemčije so prizadevanj ostalih velesil za zboljšanje mednarodnih gospodarskih odnošajev. Lansbury je bil danes nad podrgno uro v audienca pri Hitlerju, pred tem pa je imel obširne razgovore z gospodarskim ministrom dr. Schachtom in z vodjo nemške štiriletke generalom Göringom. Komunik o teh razgovorih pravi:

Nemčija je pripravljena sodelovati na konferenci in pri skupnem prizadevanju ostalih velesil, ki stremi za tem, da se doseže mednarodno svetovno gospodarsko sodelovanje in gospodarski sporazum med narodi, ako prevzame iniciativo za sklicanje take konference predsednik Zedinjenih držav Roosevelt ali pa kak drug državni poglavar ene izmed svetovnih velesil.

V nemških političnih krogih je komunik zbudil veliko pozornost in različne komentarje. V zvezi z večerajšnjimi izjavami dr. Schachta na zborovanju trgovcev, kjer je izjavil, da Nemčija brez kolonij ne more živeti, če je druge velesile ne bodo gospodarsko podprle in ji omogočile dobavo surovin, vidijo v tem znatno popuščanje Nemčije v primeri z dosedanjim zadržanjem. V vladnih krogih naglašajo nasproti temu, da je Nemčija pripravljena sodelovati na taki konferenci le tedaj, če se za gospodarske koncesije, ki jih mora dobiti Nemčija, ne bodo zahtevale od nje nove politične koncesije, ki jih ne more dati, ker je v tem pogledu šla že do skrajnosti.

zunanjih ministrov. Sedanja, ki se začinja danes, bo tretja v tej vrsti.

Odnosaj tega bloka do Rusije je razmeroma ugoden, kar spričo odločujoče prevlade, odnosno sodelovanja socialističnih strank ne more presenečati. To je tem pomembnejše, ker so se v Skandinaviji nekdanj edinole od Rusije bali ekspanzivne nevarnosti, zlasti v severnem področju preko Finske, kjer je najbližji dohod do Atlantskega oceana na severni norveški obali. Ozir na Rusijo je doslej skandinavskim državam odsvetovalo pretesno zvezo z baltičskimi republikami, ker bi mogli v Moskvi tak aranžman smatrati kot neprijazen. To dejstvo najbolj kaže, kako si prizadevajo v skandinavskem bloku, da ohranijo napram Rusiji kar se da ugodno razmerje.

Na osnovi vsega tega je razumljiva

Schacht o pomanjkanju surovin v Nemčiji

Monakovo, 19. aprila. o. Na kongresu bavarskih malih trgovcev je imel gospodarski minister dr. Schacht govor, v katerem je poudaril, da je morala vlada zaradi obožovitve nemškega naroda začasno izločiti iz prometa nekatero surovino, skupno z Göringom pa bo v kratkem izdal nekaj ukrepov, da se stanje v tem pogledu zapest zboljša. Kar se tiče surovin, Nemčija ne bo več mogla dolgo prenašati svoje odvisnosti od inozemstva. Zato je zopet načela kolonialno vprašanje. Le kolonije, ki jih bo upravljala z lastnimi denarnimi in delovnimi sredstvi, bodo lahko zboljšale nemški gospodarski položaj.

Razrešitev belgijskih obveznosti

Pariz, 19. aprila. w. Iz krogov, ki so blizu francoskemu zunanjemu ministru Delbosu, se doznava da bodo v prihodnjih 24 urah izročili belgijski vladi noto francoske in angleške vlade, s katero se Belgija odvezuje obveznosti iz lokarnskega pakta.

Sestanek razorožitvene konference

Zeneva, 19. aprila. AA. Tajništvo DN ni doslej dobilo nikakega predloga za odgoditev razorožitvene konference. Šeja sveta konference je sklicana za 6. maj. Prav tako ni v Zenevi nič znano, da bi nekatere države mislile na to, da se za nekaj časa odgodijo razorožitvena konferenca zaradi po-daljšanja kapitalacijske konference. Zk se, da se je ta misel pojavila med delegacijami, ki zasedajo v Montreuxu, in da nima nikake zveze s kakršnimkoli političnim obzirji. Veekakor se bo otvoritev razorožitvene konference 6. maja mogla odgoditi samo s pristankom vseh prizadetih držav.

tudi politika skandinavskih držav v ostalih pogledih. Jasno je, da računava Društvom narodov in da je na eksistenco ženevske institucije navezana v največji meri. Jasno je, da je neomajen nasprotnik ideoloških front, pa iskren pristaš demokratičnega tabora, navezana s simpatijami na vodilne zapadne demokratske države. V tej zvezi je posebno vidno prizadevanje, da se najde naslonitev na Veliko Britanijo, ki bolj in bolj prevzema vodilno vlogo v obrambi Zeneve in demokratičnega sistema v Evropi. Če išče skandinavski blok zaslonbo pri kateri od velikih sil, je to v prvi vrsti Anglija.

V tej smeri se giblje politika skandinavskih držav in v istem pravcu se bo gibal posvetovanje konference v Helsinkih. Prav nič ni verjetno, da bi mogla konferenca prinesiti kako presenečenje.

Kulturni boj v Nemčiji

Nove narodno-socialistične bojne napovedi katoliški cerkvi

Berlin, 19. aprila. o. V vseh katoliških cerkvah berlinske nadškofije je bilo večeraj prečitano novo pastirsko pismo nadškofa Freysinga. Nadškof je z njim informiral vernike o novih narodno-socialističnih ukrepih, ki so bili odredjeni takoj po poslednji papeževi encikliki in po katerih je med drugim prepovedano sleherno javno nabiranje prispevkov za cerkvene namene razen v cerkvah samih.

Na drugi strani se je v narodno-socialističnih vrstah ojačila kampanja proti katoliški cerkvi. Od odkritju spomenika v borbi proti komunistom padlim policistom v Bochumu je govoril policijski general Luge, ki je izjavil, da se bodo morali sedaj policisti pred tem spomenikom zapri-seči, da se bodo še nadalje borili proti komunizmu, da pa tudi ne bodo pozabili na to, da je te dni po madriškem radiu can-

terburyjski dekan pridigal o blagodatih boljšeživna. V Berlinu je bilo mnogo duhovnikov postavljenih pred sodišče, ker so se pečali s politiko. Policisti tudi ne bodo smeli pozabiti, da so cerkvene oblasti že večkrat odrekle njihovim padlim tovarišem cerkveni pogreb.

V Karlsruhe je govoril Hitlerjev namestnik Hess. Starimo vse, je poudaril, ki spekulirajo s stvarno neslogo nemškega naroda in se trudijo izrabiti njegova verska čustva v politične svrhe. Ne smemo pozabiti, da korakajo stranke s krščanskimi obeležjem roko v roki z boljšeživskimi ateisti in da skupno blatijo nemško cast.

V Mainzu je Rosenberg govoril o vzgojnih sistemih in poudaril, da hoče imeti narodni socializem tudi vzgojo mladine popolnoma v svojih rokah.

Veliki kmečki izgredi na Poljskem

Krakov, 19. aprila. o. Čeprav so oblasti prepovedale veliko zborovanje kmečke stranke na zgodovinskem bojišču pri Racławicach v Mali Poljski, se je večeraj kljub temu na vse zgodaj pričelo zbirati na tisoče kmetov v Racławicach. Policija in orožniki so seveda takoj intervenirali. Po uradnem komunikuju so bili orožniki prisiljeni brainiti se pred demonstranti. V krvavem spopadu, sta bila dva kmeta ubita, večje število pa je bilo ranjenih. Poškodovanih je bilo tudi 10 policijskih organov.

Red in mir sta bila takoj vzpostavljena, toda položaj je zelo napet. V mnogih vaseh v Mali Poljski so ljudje izobesili zelene kmečke zastave.

Vojaške vežbe Henleinovih pristašev

Praga, 19. aprila. d. Kakor poroča »Prager Montag« so v soboto ponoči izsledili orožniški pri Duchcovu 50 članov tamonjše podružnice Henleinove stranke pri povsem vojaški pononji vežbi. Mladenci so bili pohodno opremljeni, imeli so pruske čepce, bele srajce, črne ovratnike, visoke škornje ter pasove. Arretiran je bil tudi njihov vodja Mateček, predsednik krajevne skupine Henleinove stranke.

Suša in lakota na Kitajskem

Sanghaj, 19. aprila. AA. Zaradi dolgotrajne suše so v kitajski pokrajini Sečuanu nastali požari, ki so napravili za več ko 4 milijone dolarjev škode. V pokrajini Huleičju strada okoli 5 milijonov ljudi. Okoli 3.000 otrok je umrlo za difterijo in legarjem. Osrednja vlada organizira tujno pomoč.

Egiptski kralj v Angliji

Calais, 19. aprila. AA. Kralj Faruk je pronočil v Calajsu, opoldne se je pa vkrcal na francoski parnik »Cote d'Azur« v družbi egiptске kraljice-matere in svojih 4 sester in se je odpravil v Dover.

Odmev Delbosovih izjav v Nemčiji

Berlin, 19. aprila. o. Večerajšnji govor francoskega zunanje ministra Delbosa v Carcasonu je napravil na tukajšnje politične kroge zelo neugoden vtis. Nemški listi danes čstro protestirajo proti očitku, da bi v svetovni vojni premagane države imele kakšne maščevalne namene. Listi opozarjajo na Hitlerjeve izjave, da Nemčija nima nikake namere, da bi ponovno zgrabila za orožje, da bi rešila svojo cast, ker njena vojaška cast v poslednji svetovni vojni ni bila niti najmanj omadeževana. Politično in gospodarsko pomirjenje bo mogoče le tedaj, če bodo v Londonu in Parizu nehali vsiljevati Nemčiji svoje politične koncepcije. Tudi Rusija se ne more smatrati za element miru v Evropi.

„Giornale d'Italia“: Francija je trdnjava komunizma

Rim, 19. april. br. Oficijozni »Giornale d'Italia« posveča dolg članek, v katerem naglašja, da je danes Francija najmočnejša trdnjava komunizma v Evropi. Kominternu je tam razvila svojo največjo delavnost. Poleg posebnih organizacij za zbiranje prostovoljcev za Španijo obstoja danes cela vojaška izvedena komunistična organizacija, ki razpolaga z dobro organiziranimi udarnimi četami in velikimi zalozami orožja in municije. Vsa Francija je po načrtu kominterne razdeljena v sedem vojaških okrožij. Vojaške čete so organizirane po oddelkih, ki štejejo po 800 mož. Vrhovno poveljstvo je v Parizu, podrejeno pa je neposredno kominterni. Komunisti imajo vse pripravljeno, da bi za primer padca ljudske fronte izvršili prevrat in proglasili komunistično diktaturo.

Madžarski vojni minister v Berlinu

Budimpešta, 19. aprila. AA. Na povabilo nemškega vojnega ministra generala Blomberga bo jutri madžarski vojni minister Roeder obtoval v Berlin na dvodnevi uradni obisk.

Novi glasovi iz Madžarske

Ministrski predsednik in zunanji minister Daranyi izjavlja, da je Madžarska pripravljena urediti neurejena vprašanja z vsemi sosedi

Budimpešta, 19. aprila. d. Min. predsednik Daranyi je imel večeraj na shodu vladne stranke v Szegedinu daljši govor o zunanjih in notranjih političnih vprašanjih.

Za sporazum z vsemi sosedi

Glede na zunanjo politiko je izjavil, da hoče Madžarska nadalje služiti interesom pravega mira. Madžarska ostaja neomajno zvesta svojim prijateljem. Sodelovanje držav podpisnic rimskih protokolov je najboljše jamstvo za mirno evolucijo v srednji Evropi. Madžarska je pripravljena, da se sporazume z ostalimi državami, s katerimi ima še gotova nesoglasja. Urediti hoče z njimi vsa neurejena vprašanja s pogojem, da pokažejo te države enako dobro voljo, kakor Madžarska. Tudi Madžarska ima pravico do varnosti kakor ostale suverene države. Sedanja položaja se ne more vzdržati, ker so gotovi življenjski interesi Madžarske v nevarnosti. Madžarska je pripravljena proučiti vse predloge, ki se tičejo sodelovanja podunavskih držav na podlagi popolne enakopravnosti.

Rezultati, ki so se dosegli v gospodarskih pogajanjih, so po zaslugi političnega sodelovanja držav podpisnic rimskega protokola in prijateljskega sodelovanja z Nemčijo, ki temelji na skupnosti interesov, zadovoljivi. Trgovinska izmenjava z Italijo, Avstrijo in Nemčijo predstavlja približno polovico vsega madžarskega izvoza. Italijansko-jugoslovenski sporazum je zelo zadovoljiv za Madžarsko.

Krščansko-nacionalna ideologija v notranji politiki

Govorec o notranji politiki je Daranyi izjavil, da misli vlada nadaljevati svojo dosedanja politika, ki temelji na krščansko-nacionalni ideologiji in ki je na eni strani evoliucijska, na drugi konservativna.

Izmet Ineni jugoslovenski javnosti

Beograd, 19. aprila. AA. Predsednik turške vlade Izmet Ineni je ob odhodu iz Beograda izjavil novinarjem: Jugoslovenski listi so nas prijateljsko sprejeli. Pokazali so posebno zanimanje za balkanski sporazum, za zblizanje med Turčijo in Jugoslavijo in so pisali s posebnim poletom. To razumevanje jugoslovenskega tiska je mnogo pripomoglo skupni stvari. Vaše besede pri nas zelo cenimo. Računamo s podporo, ki jo prijateljski listi kažejo v vseh okoliščinah, in pripisujemo pomen sodelovanju našega in vašega tiska. Upam, da bo to sodelovanje v bodoče še učinkovitejše in plodovitejše. Kot vlada bomo podprli vaše delo z vsemi sredstvi. Prav tako mi je do tega, da vam pri tej priliki čestitam zaradi vseh uslug, ki jih imate za mednarodni mir. Mednarodni mir se more doseči samo s sporazumom, doseženim, in podpiranim po mednarodnem tisku. Tisk je, ki dan za dnem dela za sporazum državljanih vseh držav, in ki dan za dnem deluje za čimdalje večje zblizanje med narodi. Posebno, kar se nas tiče, bo vaša akcija učinkovala in sicer vsak dan za čimdalje večje zblizanje med turškim in jugoslovenskim narodom.

Prosim vas, bodite jugoslovenskemu narodu plemeniti, hrabri in prijateljske zavzele, tolnač naše iskrene privrženosti. V trenutku, ko odhajamo, pozdravljamo jugoslovenski narod z vso simpatijo našega srca. Vitalnost in moč Jugoslavije, ki sta

obenem pa socialna in narodna. Diktature ne morejo same po sebi rešiti problemov. Pojavljajo se samo tedaj, kadar ni nobenega drugega izhoda, toda k sreči Madžarska ni v takem položaju. Na Madžarskem se morejo vsa vprašanja urediti s koristnimi in potrebnimi reformami v okviru ustave in Madžarski niso potrebni razni sefi, ker ima že svojega edinega voditelja v osebi regenta Horthyja. Gotovi prenapetosti snujejo nekakšne fantastične načrte, ki pa se ne smejo smatrati za resne. Njihova delavnost bo onemogočena, kakor zaslužijo.

Proti priseljevanju židov

Ob koncu je Daranyi govoril o vprašanju židov, za katerega je dejal, da se ne more rešiti z nasiljem in pouličnimi izgredivi. Proti takim metodam se bodo izvajali zakoni z vso strogostjo. Židovsko vprašanje dejansko obstoja. Židov je na Madžarskem mnogo preveč v primeri z drugimi državami in to razmerje se še poslabšuje s stalnim povečanjem židovskega vpliva v madžarskem gospodarstvu. Židovsko vprašanje, zlasti pa dobičajnost iz Galicije priseljenih židov, močno vznemirjata madžarski narod. V interesu domačega in bolj kulturnega madžarskega židovstva je, da se zato ne identificira s priseljenimi židi. Treba bo onemogočiti priseljevanje in tudi delavnost priseljenec spraviti v zakonit okvir.

Miklasov obisk na Madžarskem

Budimpešta, 19. aprila. AA. Predsednik avstrijske republike Miklas bo 3. maja prišel v Budimpešto. Pri tej priložnosti si bo ogledal tudi nekatera druga madžarska mesta, dne 6. maja pa se bo zopet vrnil na Dunaj.

Beleške

„Slovenčeva“ smola

Iz Ljutomeru nam pišejo:

Dne 16. t. m. je »Slovenec« priobčil iz našega mesta poročilo, da so se od nekdaj pripeljali v gostilno Wreg z avtomobilom neki ljudje, ki so baje »širili temne misli komunizma, navajali ljudi k uporabi in napadali našega voditelja dr. Antona Korosca«. G. dopisnik se silno čudi, kako so mogoče take stvari pred očmi oblasti, pa pravi, da je to le zaradi tega, ker je Ljutomer »strenutno v rokah vladi nasprotnih državljanih».

Ne vemo, ali so dotični ljudje res širili simpatije za komunizem ali celo koga pozivali k uporabi. Vemo pa, da je te komuniste, če so res to bili, pripeljal v gostilno Wreg organiziran član JRZ, nosilec liste JRZ pri zadnjih občinskih volitvah. Vemo tudi, da je družba hudo napadala narodnega poslanca Lukačiča. Pač pa ne vemo, kako se je dal »Slovenec« tako navleči, da je skušal denuncirati svoje lastne ljudi. Res je, kdor drugim jamo koplje, sam vanjo pade.

JNS v splitskem mestnem svetu

V splitskem mestnem svetu se je osnoval opozicijski Klub mestnih svetnikov JNS. Prvič je nastopil na zadnji seji mestnega sveta, ki je bila v petek zvečer. Predložil je celo vrsto pritožb proti delu občinske uprave. Seja je trajala polnih pet ur. Najbolj živahne komentarje po vsem mestu pa je vzbudilo dejstvo, da je pri volitvah v upravna odbora javnih skladišč in mestne hranilnice obrat razmaga lista JNS s štirimi glasovi večine.

Velik pomen delavskih zbornic

Pod tem naslovom objavlja »Nova pravda«, glasilo narodnega delavstva, zanimiv in vpoštevajen vreden uvodnik. Najprej govori o splošnih dolžnostih države in sploh družbe do delavskega stanu, o načinih uspešne socialne zaščite, ki je najboljša sredstvo v borbi proti komunizmu, in o delavskih organizacijah. Najvažnejšo delavsko in nameščensko organizacijo vidi v delavskih zbornicah. Zbornice so veren odraz življenja naših delavcev in nameščencev, glasnik njihovih težav in potreb, trdnjava, iz katere morejo braniti svoje pravice do življenja.

Zaradi tega je treba z delavskimi zbornicami postopati zelo previdno. Vsako poseganje v njihovo delo, ki bi v množicah ne vzbudilo vtisa stvarne in koristne upravičenosti, bi utegnilo izgledati kot ukrep proti delavstvu in proti nameščentstvu. V vsaki oslavitvi delavskih zbornic bi moglo delavstvo videti poslabšanje socialne zaščite in podpiranje kapitalističnih težav. Zbornice naj ostanje avtonomna in neodvisna zastopstva delavcev in nameščencev.

Seja vodstva bivše SDS

Na stanovanju dr. Gašparca v Zagrebu je bila v nedeljo seja vodstva bivše SDS. Predsedoval je g. Adam Pribičević. Razpravljali so o političnem položaju in o organiziranju živahnije akcije med prebivalstvom. Podrobnosti o sklepih listi ne objavljajo.

Včeraj se je seja nadaljevala. Razpravljali so o osnovanju organizacije Seljaško kolo, ki naj bi bila v približevskih vaseh to, kar sta v radičevskih krajih Seljaško sloga in Gospodarska sloga. Na popoldanski konferenci so govorili o odnošjih napram HSS ter o odnošjih zagrebškega krila združene opozicije napram beograjskemu krilu, odnosno napram JRZ.

V opoldanski pavzi so šli člani vodstva SDS na obisk k dr. Mačku in so mu poročali o svojih posvetovanjih in svojih sklepih.

Prerokovanja „Vremena“

Beograjsko »Vreme« poroča iz Zagreba, da se je dr. Maček odločil izvršiti energično operacijo v hrvatskem kmečkem pokretu. Izločiti namerava vse one, ki se ne drže discipline. Ze v prihodnjih dneh bosta izključena dva odlična voditelja ekstremističnih elementov. Imeni teh dveh izbožencev še nista znani, po mnenju »Vremena« pa je gotovo, da sta mišljena dva izmed voditeljev frankovsko-klerikalnega krila Mačkovega tabora. Njima bodo baje potem sledili še drugi, ki skušajo delati hrvatsko politiko na lastno pest.

„Junak“ prehaja v roke hrvatskih klerikalcev

Zabeležili smo že razne znake, ki pričajo, da dr. Maček in drugi radičevski voditelji ne zaupajo prav Junaku, novi tedajni organizaciji, ki se je začela snovati po Hrvatskem. Odločno so odsvetovali svojim pristašem, da bi ustanovljali ta društva tudi po deželi. Očividno se jim ni posrečilo dovolj izločiti vpliv frankovcev in hrvatskih klerikalcev, ki so prvi začeli s propagiranjem in ustanavljanjem Junaka. V tej zvezi je zanimivo, da klerikalni listi in celo polslužbena glasila škofijskih ordinarijatov Junaka podpirajo in pripravljajo, čeprav ni cerkvena organizacija. Oglasilo se je celo sarajevski »Katolički tjednik«, glasilo nadškola dr. Sarica. List priporoča ustanavljanje Junaka, v katerem vidi zavznika verskih organizacij. Med drugim pravi: »Hrvatska mladina ne more in tudi ne mara vsa v vrste križarjev in katoliške akcije. Obe ti dve organizaciji sta strogo verski, katoliški hrvatski mladini pa je treba dati priliko, da se organizira tudi izven njih, drugače bo prej ali slej zapadla komunizmu. Bil je zadnji čas za ustanovitev Junaka in mi bomo to organizacijo podpirali in priporočali.«

Staroradikali o hrvatskem vprašanju

Tudi to nedeljo so imeli staroradikali parshodov. V beograjskih listih čitamo poročilo o shodu v Mionici, kjer so govorili bivši ministri Miša Trifunović, dr. Lazar Marković in inž. Miloš Bobić ter izvenparlamentarni poslanec Špadijer. Gg. Trifunović in dr. Marković sta oba razpravljala o hrvatskem vprašanju in sta bila soglasno mnenja, da je pogoj in obenem najboljša pot za povoljno rešitev hrvatskega vprašanja politična svoboda, zlasti svoboda tiska. Dr. Marković je govoril tudi o zunanjih politiki in dokazoval, da se more

Zadoščenje za obrekovanega župana

Primer g. Franca Skuhale, dolgoletnega župana v Križevcih pri Ljutomeru, je malo različen od »afere«, ki so bile napretno drugim nacionalnim županom v Sloveniji. Tudi on je imel običajno strogo revizijo banke uprave, ki pa je ostala brez rezultata. Občinsko poskvanje je bilo v popolnem redu, pač pa so pozneje nekateri politični nasprotniki poslali banški upravi ovadbo, da občina podpora, ki jih je prešla od banovine za javna dela, ni uporabljala samo v tem smislu, temveč tudi za razne nagrade o priliki občinskih volitev 1933. V mezdih listah so bili baje podpisani nekaterih oseb, ki tam navedenih zneskov niso prejeli.

Banška uprava je izročila ovadbo državnemu tožilstvu v Mariboru, ki je izvedlo obširne poizvedbe. Te poizvedbe so dognale, da župan in občinski odborniki nobenega občinskega denarja niso porabili v osebo korist. Zato jih je državno tožilstvo obtožilo samo prestopka zoper službeno dolžnost, češ da so bili nekateri vpisi v uradne spise nepravilni.

Pretekli teden se je na osnovi te obtožbe vršila pred okrožnim sodiščem v Mariboru razprava proti gg. Francu Skuhali, takratnima občinskima odbornikoma Jožetu Kosiju in Vekoslavu Znidariču ter občinskima uradnikoma Francu Prelogu in Stanku Kosiju. Sodisce je prišlo do prepričanja, da noben obtoženec ni zagrašil

ničesar, kar bi bilo po zakonu kaznivo, ter je vse popolnoma oprostilo.

Navedeni gospodje so s tem dobili pravilno zadoščenje za obrekovanja, ki so jim bili izpostavljeni poprej, zlasti v lanskim volilni borbi. Seveda pa so nasprotniki ki svoj namen kljub temu dosegli, ker so gg. Skuhali in njegovima tovarišema one mogočili kandidirati pri zadnjih občinskih volitvah. Odprle pa so se vsaj sedaj očii poštenim občanom, ki so zaradi nepoznavanja razmer poprej nasadali grdim obrekovanjem proti takratnim zaslužnim voditeljem svoje občine.

Pred kratkim smo poročali, kako je do bil pred sodiščem popolno zadoščenje tih pred volitvami razrešeni član občinske uprave v št. Petru v Savinjski dolini g. Ivan Srebotnjak. Pristaviti moramo, da je bil istočasno in z enakim očitkom razrešen tudi takratni župan g. Andrej Cetina. Sodna preskava proti njemu je pokazala njegovo nedolžnost in dala tudi njemu popolno zadoščenje.

Ravno zaradi teh neutemeljenih očitkov pa so politični nasprotniki v zadnjih dneh pred volitvami dvignili proti obema občinskima funkcionarjema celo morje obrekovanj. Le na ta način se jim je posrečilo dobiti večino za svojo listo. Naknadno zadoščenje gg. Cetini in Srebotnjaku pozdravljata vsa občina in vsa okolica.

Važne reforme na avstrijskih železnicah

Avstrijska železniška uprava bo z uveljavljenjem poletnega voznege reda vpeljala več reform, od katerih si obeta znatne pozitivne potniškega prometa. Predvsem bo za ves lokalni promet uvedla povratne vozne karte s trodnevno veljavo in po polovičnih cenah. Na ta način bodo potniške tarife do razdalje 50 km praktično znižane za polovico. Nedeljske povratne karte so do sedaj veljale 60% normalne cene. V bodoče bodo veljale le 50%. Veljale bodo tudi za razdalje pod 14 km, za katere doslej ni bilo popustov. Uporabljati se bodo smele že vso soboto in še ves ponedeljek, dočim so sedaj veljale, kakor pri nas, le od sobote do ponedeljka popoldne. Karte za razdaljo preko 170 km pa bodo veljavne že za odhod v petek. Enake določbe kakor za nedeljo veljajo tudi za vse praznike.

Z novim voznim redom bo v Avstriji zvišana hitrost vseh vlakov. Uvedena bo cela vrsta najmodernejših novih lokomotiv, tako da bodo brzovlaki na pripravnih progah vozili s hitrostjo 120 km na uro. Tudi oddelki tretjega razreda bodo postopoma dobili usnjene secede.

Na novo bodo uvedeni tudi ljudski restavracijski in ljudski spalni vagoni, dočim bodo običajni restavracijski in spalni vagoni, ki so za ogromno večino potujočega občinstva predragi, ostali le pri mednarodnih brzovlakih. Za šolske izlete bodo pririceni posebni šolski vlaki z velikimi okni in z radijsko napeljavo, tako da bo vodja izleta lahko med vožnjo opozarjal učence na vse znamenitosti, ki jih lahko vidijo z vlaka. Ti vlaki bodo imeli tudi posebne vozne rede, tako da bodo po zanimivih progah vozili bolj počasi. V vlaku

bo bolniški oddelček, ako bi kak otrok zbolel.

V vseh vlakih bodo potnikom na razpolago majhne igralne mizice, ki se bodo dale postaviti na poljubnem mestu med klopi za one potnike, ki si hočejo preganjati čas s šahom, domino ali kartami.

Samomor

s 40 kg ekrazita

Celovec, 19. aprila. br. Na dokaj nenavaden način je izvršil v pretekli noči samomor miner Pavel Verničnik, ki je bil zaposlen pri regulaciji reke Zile. Večraj popoldne je prišel v Sent Mohor, kjer je glavno skladišče podjetja. Tam je prevzel 40 kg ekrazita, ki so ga uporabljali za razstreljevanje skal v strugi. Zvečer je še popilval po raznih gostilnah, nato pa je krenil proti reki. Na osamljenem mestu je izkopal malo jamico, položil vanjo vseh 40 kg ekrazita, pritril vžigalno vrvico, se vlegel na razstreljivo in vžagal. Nastala je strahovita eksplozija, ki so jo čuli 10 km daleč. V okolici 6 km so na hišah popokale vse šipe. Ljudje so sprva mislili, da je nastal potres. Od eksplozije je zažarelo nebo za hip tako svetlo kakor ob najlepšem solnčnem dnevu. Ko so gasilci v mnenju, da gre za kako nesrečo, prihitali na kraj eksplozije, so našli samo več metrov globoko in široko jamo, o samomorilcu pa ni ostala niti sled. Razneslo ga je na drobne kosce. Kaj ga je napotilo, da je na tako strašen način izvršil samomor, ni znano.

Nesreča pri preizkušanju mostu na Koroškem

Celovec, 19. aprila. w. Pri gradnji mosta preko reke Lieser pri Seebodnu v bližini Milštada se je zgodila huda nesreča, ko so preizkušali nosilnost mosta. Stebri mosta niso bili dovolj močni ter so se zrušili. En delavec je bil ubit, štirje so bili hudo, trije pa lahko ranjeni.

Rektor pariške univerze v Beogradu

Beograd, 19. aprila. p. Davi se je pripeljal iz Pariza v Beograd rektor pariške univerze. Na postaji so ga sprejeli zastopniki naših oblasti in univerze ter francoski poslanik Dampierre. Nastanil se je v francoskem poslaništvu. V Jugoslavijo je prišel proučiti razmere na naših visokih šolah. Jutri bo na beograjskem vseučilišču predaval o zgodovini pariške univerze.

Sestanek zveze mest

Beograd, 19. aprila. o. Danes se je sestalo predsedstvo zveze mest kraljevine Jugoslavije. Med drugim so razpravljali tudi o ustanovitvi zveze mest Male antante. Kakor znano, se je pred kratkim mudil v Beogradu zastopnik praške mestne občine Saffaj, ki je dal pobudo za to mednarodno organizacijo mest.

Posebni vlaki za obisk pariške razstave

Beograd, 19. aprila. AA. Generalno ravnanjevo državnih železnic bo uvedlo za obisk svetovne razstave v Parizu posebne vlake, ki bodo odhajali iz Beograda od 29. maja pa do meseca septembra vsako soboto.

Vozna značilna iz Ljubljane v 2. razredu 1907 Din in v 3. razredu 1055 Din. V ceni je všteta vožnja do Pariza in nazaj, prenočišča v Parizu za sedem dni z zajtrkom in stroški za kolektivni potni list z vizumom.

Iz šolske službe

Beograd, 19. aprila. p. Za sreskega šolskega nadzornika v Skofiji Luki je imenovan Ivan Krožnik, doslej učitelj v Catezu. Učiteljica Ana Azman je promeščena iz Maribora na šolo za defektno deca v Ljubljani, učitelj Stanko Vičje pa iz Mozirja v Bočnu.

Natečaj za mesto upravnika bolnice v Kovinu

Beograd, 19. aprila. AA. Razpisan je natečaj s skrajšanim rokom 15 dni za mesto upravnika bolnišnice za duševne bolnike v Kovinu. Kandidati morajo izpolnjevati pogoje, ki jih določa ta zakon o bolnišnicah in uradniški zakon. Prednost imajo zdravniki specialisti za psihiatrijo. Prošnje z vsemi potrebnimi listinami naj se pošljejo naravnost na sanitetni oddelček ministrstva za socialno politiko in narodno zdravje.

Vremenska napoved

Zemunska: V večji vzhodni polovici bo prevladovalo jasno vreme, v zapadnih krajih pa bo oblačno in nekoliko dežja. Temperatura brez posebne izpremembe. Zagrebška: Vreme se bo nekoliko popravilo. Tudi temperature se bodo dvignile. Dunajska: V južnih Alpah malo izpremembe.

Poskusno kronanje v Londonu

London, 19. aprila. AA. Včeraj na vse zgodaj je bil izvršen prvi poskus svečanega spreveda, kakor je določen za kronanje 12. maja. Cela vrsta okrašenih vozov se je zvrstila po londonskih ulicah v spremstvu gardijske konjenice, godb in fanfar ter policijskih oddelkov. Sprevod se je pomikal spočetka po praznih ulicah, ki jih je pa radovedna množica kmalu napolnila. Policijski oficirji, ki so spremljali sprevod so z urami v rokah točno beležili čas, ki je potekel od početka do konca spreveda. Hkratu so beležili tudi vse tehnične podrobnosti. Sprevod sta spremljala tudi dva napol tovarna avtomobila, v katerih so bili montirani radiotelefonski aparati. Vozovi so se razvrstili takole: 1. kraljeva kočija; 2. 11 kočij za britanskega predsednika vlade ter predsednike britanskih dominionov in avtonomnih kolonij; 3. trije tovarni vozovi, ki so v sprevodu markirali tri kočije princev in princes; 4. dva voza, ki sta

markirala kočiji kraljice matere Mary ter njenega osebnega spremstva. Gardisti so bili danes le v običajnih uniformah. Med sprevedom so se razvili vsi običajni ceremonijali, ki se imajo vršiti o priliki svečanega kronanja.

Velika pomorska revija pri kronanju v Londonu

London, 19. aprila. AA. Pomorska revija ob kronanju, ki bo pred Speatheadom 20. maja, se bo začela ob 15.30 in končala ob 17, nakar bo sledila revija britanskega letalstva. Kralj Jurij VI. bo 20. maja jutraj obiskal več križark, ki bodo sodelovale pri reviji. Dan pred 20. majem bo priredil zvečer velik diner na palubi jahte »Viktorija in Albert«. Francijo bo na pomorski reviji zastopala nova križarka »Dunkerque«.

Drugi našiški proces

Zagreb, 18. aprila. o. Kakor je »Jutro« svoj čas že poročalo, se bo obnovila razprava proti nekaterim obsojencem iz slovičnega našiškega procesa. Kasacijsko sodišče v Zagrebu je namreč na osnovi vloženih pritožb državnega tožila in braniteljev za tri kaznivca dejanja razveljavilo prvotno obsodbo in odredilo novo razpravo. Za ostalih 11 kaznivih dejanj, zaradi katerih je bila obsodba izrečena, je bila prva obsodba potrjena.

Za ponovno razpravo je bilo odrejeno okrožno sodišče v Zagrebu. Razprava se je začela danes dopoldne. Zagovarja se 9 obtožencev, med njimi oba Schlesingerja, generalni direktor Aleksander Sohr, Viktor Gutmann itd. Ponovna razprava se nanaša na očitke državnega tožila, da so obtoženci navajali državne uslužbence k zlorabi službenih dolžnosti, zaradi česar je bila država prikrajšana na svojih dohodkih. Večina današnje razprave je izpolnilo čitane obtožnice. Zaslišan je bil nato le še prvi obtoženec Mavro Sulić, ki je v obširnem zagovoru pobijal navedbe obtožnice.

Za razpravo vlada med zagrebškimi občinstvom veliko zanimanje, vendar daleč ne tako veliko, kakršno je vladalo za prvo razpravo v Osljeku. Proces bo trajal ves ta mesec.

Postani in ostani član Vodnikove družbe!

Trgovski zakonik v senatnem odboru

Beograd, 19. aprila. AA. Danes dopoldne se je vršila četrta seja odbora za proučevanje trgovskega zakona v senatu pod predsedstvom senatorja dr. Franceša. Na seji so končali razpravo o zakonu v podrobnejši in sprejeli zakonski predlog v celoti. Čeprav je narodna skupščina že izvedla mnogo sprememb prvotnega predloga trgovskega zakona, je senatni odbor ugotovil, da so potrebne še nekatere spremembe, vendar takšnega značaja, da se bodo mogle izvršiti v uvodnem zakonu za trgovski zakon, tako da bo odbor lahko predložil plenumu senata sprejete zakonskega predloga v nespremenjeni obliki. Novi zakon bo po sprejetju v senatu stopil v veljavo šele tedaj, ko bo sprejet tudi omejnjeni uvodni zakon.

Na sejah senatnega odbora sta bila stalno navzoča pravosodni minister dr. Subotić in poverjenik vlade prof. dr. Škerl. Intenzivno so v debati sodelovali zlasti senatorji dr. Tomasić, Gaj, dr. Nemeč, Djurić in Djerić, ki je izvoljen za poročevalca odbora.

Plenumu bo predloženo samo eno poročilo, ker je odbor sprejel to poročilo soglasno.

Avstrijski notranji minister pri Hitlerju

Berlin, 19. aprila. w. Kancelar Hitler je imel danes enourni razgovor z avstrijskim notranjim ministrom Glaise Hodstenausom,

Plazovje ruši in podira

Dosedanje posledice plazovja in sedanje prizorišče razdejanja

Zagorje, 19. aprila. Plazovje, ki je v zadnjih letih razrušilo že vse idilično naselje pod šentlambertske ceste in ki je prav te dni prisililo poslednja dva gospodarja, da sta izpraznila svoja doma, je po pravici vzbudilo še cel plaz zanimanja po bližnji in daljni okolici. Proti Podkraju romajo dan za dnem množice ljudi, da si od blizu ogledajo razdejanje. Dež, ki nam ga je naklonilo 40 mučenikov, je brez dvoma mnogo pripomogel, da se je proces sesedanja zemlje pospešil in njemu gre bržkone na rovaš, da sta se morala Drganova in Brvar izseliti iz hiš prav zdaj, ko so njune njive in njuno sadno drevje poglani mnogo obetajoče zelenje in brstje in ko je po vsem bregu začelo bohotno klti novo življenje. Ljudje, ki se v gručah zbirajo po plazišču, vedo pripovedovati na stotine zanimivih, intimno doživljenih prigod, ki so v zvezi s počasnim, a nezadržnim razpadom nekoč tako bujno cvetočega naselja.

Dosedanji plazovi v naših rudniških revirjih

Ko so kmetje iz Podkraja dvignili pravo proti TPD, da jim povrne škodo za razdejanje domačije, so se našli odlični strokovnjaki, ki so z vso učenjaško vneto dokazovali, da je vse skupaj samo »naraven plaz«. Nekaj zanimivega pa je vendarle, da poznamo pri nas podobne plazove, kakor je ta izpod Malovrha, samo v rudniških revirjih. V Trbovljah so takšni plazovi izpod kopali Dobrno, svoj čas bogato kmečko vas, in so zasekali nevarne prepade pod Retjami, Pleskim in Ojstrim, samo da so tam še važnejšo vlogo od dela v rovih imele obsežni odkopi na zemeljski površini pod Bukovo goro in v Agnezu, Cerkevica v Retjah, ki je nekoč stala v isti višini z dobavsko cerkvijo pod Kumom, je v zadnjih desetletjih z vso sosesčino vred prilezla že za dobršno razliko nižje in nekega lepega dne bo po nji, kakor je bilo pred 60 leti po cerkvi v Podkraju.

Ko je plaz izpod Malovrha izpodjedel cerkev, so oltar in zvonove prenesli v eno izmed sosednjih hiš in tam so duhovniki iz Zagorja še dolgo brali maše za podkrajske praznike. Najstarejši izmed domačinov pa še danes pomnijo, kakšno doživetje jim je bilo v mladih letih, ko se je cerkev preselila pod slamnato streho kmečke hiše in so se kot otroci pogostokrat pritihovali v to pregrano svetlišče, zvončikljali na zvonce in se igrali okrog svetih podob.

Prvi sunek leta 1917.

V teh 60 letih pa so podzemeljske sile polagoma, a vzdržno izvršile svoj posel že skoraj do kraja in v zadnjih desetletjih je bila zagorska okolica priča velikih katastrof. Kovaški mojster Ivan Višnikar, ki mu je pred leti porušilo hišo in kovačnico v bregu, ve pripovedovati zanimive spomine, kako je družina leta 1917., ko je sam bil na fronti, prvič doživela sumljivi sunek izpod hriba. Ne da bi bil človek kar koli občutil v prostoru, se je voda v škatu na lepem razgrnila v kolobarje, ki so se umirili šele čez nekaj plašnih sekund. Ko se je zdavnaj vrnil iz vojne, je leta 1929, gospodar sam opazil kraj hiše nekakšno sumljivo črto, kakor da bi bil nekdo z moko palico potegnul po travi. To je bil prvi veliki opomin. Višnikar je z dvema sosedoma začel tožiti TPD, priboril si je 42.000 din odškodnine in si ustvaril novo domačijo spodaj pri cesti. Toda plaz je v teh letih polagoma šel za njim, mu razril travnike in njive in treba bo spet novih sitnosti zastran odškodnin, pa tudi novega strahu, da masa zemlje danes ali jutri ne razdere in zasuje tudi hiš, ki so se umaknile v dolino k Mediji.

Dolge pravde za odškodnino

Odškodninski pravdom nikakor ni konca ne kraja, saj bosta po vsej priliki v kratkem iskala svoje pravice še Terezija Drganova in Ivan Brvar, ki ju je plaz poslednja pregnal iz domov, a razen praznih razrušenih sten sta na zemljišču pustila tudi vso svojo stvar. Drganovo je bilo sodišče priznalo 80.000, Brvarju pa 65.000 din v odkupnino za izgubljena poslopja in svet, razen tega pa sta si izgovorila še pravico do uživanja nekdanjih domačij, dokler je bilo mogoče zdržati pod streho. Odprto pa je še vprašanje hišice rudarja Urankarja, ki stoji kraj šentlambertske ceste, ki se ji plaz doslej še ni dotaknil temeljev, a jo bo prej ali slej lavina brez dvoma zajela v svoje razdirajoče območje. Urankarjevi žive že dolgo vrsto let v Nemčiji, da se še niso utegnili pozanimati za usodo svojega doma v Podkraju. A ko bo njih imetje dobilo oskrbnika, bo moral rudnik po vsej priliki tudi njim šteti denar. Doslej so bile priznane odškodnine še upokojencu rudarju Rudolfu Suši, ki je bil tisti mah odpuščen, ko je dvignil svojo pravdo proti TPD, v znesku 40.000 Din, njegovemu sosedu Francetu Grčarju (23.000 din) pa Lojzetu Jermanu (42.000 din) in Vozlovim dedicem (15.000 din). Medtem ko je bivši Jermanov in Vozlov dom že zdavnaj pokopan pod zemeljskimi plastmi, Suševi in Grčarjevi še zmerom prebivajo pod svojo staro streho, čeprav sta obe hiši že do polovice povsem v razvalinah.

Pravi vzroki plazovja

Da se je plaz začel trgati prav pod Malovrhom, bo bržkone tudi objektivna znanstvena preiskava našla razloge v obeh smereh: v geološki sestavi hriba in v usodnem gibanju plasti, ki ga je sprožilo delo rudarjev pod njim. Za Malovrh, ki je grajen v glavnem iz dolomita, so značilne velike skale — osamelci, ki so se bili že nekoč zdavnaj odtrgale od prvotnega roba in so razsejane po vsem pobočju. Te skale, zarite v rahle površinske plasti, bi bile že z lastno težo sposobne, da povzročijo vsaj manjše plazove v svojem območju. Toda globoko pod Malovrhom je razpredeno celo omrežje rogov, starih, zasutih, in novih, ki so pravkar v obratu. V primitivnejši dobi rudarstva še ni bilo strogega predpisa, da je treba vsak rov po zaključeni eksploataciji zasuti s čvrstim, solidnim materialom, ki bi lahko zdržal sesedanje zemlje nad njim. A tudi zasipi, ki so v naših najprejznih časih v navadi, so po izkušnjah starih rudarjev mnogo prešibki, da bi vzdržali vso težo zemeljskih plasti nad seboj

in mnogokrat se pripeti, da se takšna zasluta jama polagoma sesede kar za nekaj metrov. Kakor navaja direkcija TPD, so danes rovi napeljeni samo v terenu nad šentlambertske ceste, torej prav tam, kjer se plaz pod Malovrhom začena, a nekatere vdorine, ki jih je plaz izgrebel od nje, dajejo slutiti, da so prav pod bivšimi domovi Brvarja in Drganke zevale votline nekdanjih starih jam.

Žalostni izgledi in vsakovrstna prerokovanja

Pogled na razdejanje, ki ga je povzročil plaz, odpira najtemnejše nade za bodočnost vsega Podkraja. Hrib se je prav na svojem vrhu prelomil na dvoje in polagoma razpada. Masa zemlje, ki se vali navzdol, je razen hiš in gospodarskih poslopij pobrala s seboj tudi cele nasade sadnega drevja, ki s koreninami vred polagoma drsi po bregu in ves čas brsti in cvete, kakor da bo moglo še tudi to jesen roditi. Toda še nekaj sunkov, ki pridejo izpod

Malovrha, pa bo stari, dobri Drganin oreh legel za zmerom in od cvetočih sliv bodo ostala samo mrtva debla. Potoček, ki izvira pod Malovrhom, je izgubil svojo strugo in se začel razlivali kar vseprek čez razrušene travnike in njive, da ga je moral dati rudnik zajeti in ga po lesenih žlebovih odvesti v dolino.

Ni čudno, da se ob tako žalostnem razgledu vzbujajo v ljudeh vsakovrstne, s paniko navdihnjene pravljice o koncu, ki se bliža vsej dolini. Tako je razložil neki star rudar, da bo plaz izpod Malovrha zajezil Medijo in se bodo vsa lepa selišča proti Lokam in Kisovcu potopila v jezero. Ta pravljica o jezeru ima brez dvoma tudi majhno predzgodovinsko osnovo. Dolina okrog Zagorja je bila v davnih, pradavnih časih, ko si Medija še ni prebila prehoda do Save skozi tesen pri zagorskem kolodvoru, po vsej priliki ogromno jezero. Kot rahel spomin nanj je ostalo do danes še ime hribovske vasiče nad Podkrajem: Čolniše, kraj, kjer so nekoč po vsej priliki pritrjali čolne.

Ob grobu borca za šolo in učiteljstvo

Predsednik JUU v Beogradu gosp. Dimnik, ki je prišel te dni v Slovenijo, je izkoristil priliko, da je preteklo soboto popoldne posetil grob pred 14 dnevi umrlega učitelja Josipa Lapajnetta v Cerkljah pri Kranju. Na sveži grob, še ves pokrit z vencici in šopki, je položil v imenu učiteljskega Jugoslavije lep, velik venec iz rdečega cvetja s trakovi v državnih barvah in z napisom: Borcu za svobodo šole in učiteljstva — Jugoslovensko učiteljsko združenje v Beogradu. Izrekel je pri polaganju nekaj jedrnatih besed v počastitve zaslužnega pokojnika.

Na grobu je prižgal tri sveče, prinesene

z Oplenca; njih plamen naj predstavlja simbol žive ljubezni in vere v bodočnost in moč Jugoslavije, katero je pokojni Lapajnet tako globoko gojil. Z gosp. Dimnikom je prispelo v Cerklje v ta namen še več stanovskih tovarišev in Lapajnetovih sodelavcev in sicer iz Ljubljane in iz Kranjskega sreza. Domače učiteljstvo se je udeležilo te pietete v polnem številu. Ob tej priliki so posetili tudi grob pred meseci tu umrlega nadučitelja iz Hrenovice pri Postojni Frana Zamana, stare, trdne učiteljske korenine iz polpreteklo dobe. Počastili so njegov spomin s kratkim pobožnim molkom.

je oznaka še bolj izpopolnjenega ODOLA, katerega antiseptično delovanje je še v večji meri zvišano. Bakteriološke in klinične preiskave so znanstveno dognale, da ODOL uničuje bakterije.

V škocijanu hočejo zgraditi prvo slovensko starokatoliško cerkev

Posledice žalostnih razmer v stari dolenski fari

Škocijan, 18. aprila. Po Škocijanski dolini in še daleč po Dolenskem razpravlja ljudstvo zadnje čase mnogo o novi veri, ki jo nekateri nasprotniki odločno proglašujejo za krivo. Drugi, ki se spominjajo, kako so v »Jutru«
že nekajkrat bile opisane žalostne posledice nesoglasij in napadov v škocijanu, se ne bodo čudili ob novici, da so nekateri farani prestopili h starokatoliški cerkvi. Kaj je bil neposredni povod? Novi starokatoličani navajajo, da jih je škocijanski gospod župnik »metel«
čez priznico, jih proglašil za komuniste, jih tako izpostavljal sramoti pred vsemi verniki, niso pa tudi bile izključene hujše posledice takšnega samovoljnega označevanja. Mi pa komunisti!

Škocijanski farani vemo, da so malčke v ljubljanski škofiji tako žalostne razmere kakor v naši fari. Nekateri zaradi tega že dalje časa niso prestopili cerkvenega praga. Ker pa vendar hočejo počestno opravljati cerkvene dolžnosti, so se odločili za prestop v starokatoliško cerkev in so tudi sklenili, da si zgradijo lastno cerkveno, Farani so o žalostnih razmerah obvestili tudi g. škofa, toda do danes ni bilo ničesar storjeno v onem smislu, za kar se je prošnja glasila.

Škocijanska dolina ima eno najstarej-

ših cerkva v ljubljanski škofiji. Prva katoliška cerkevica je bila tu zgrajena pred 930 leti, sezidal jo je grof Baltazar Turjaški. V dobi reformacije je bila škocijanska župnija do leta 1798, v rokah protestantov. V škocijanski cerkvi je bil krščen Primož Trubar, ki se je rodil na Rašici in ta vasica je takrat spadala v škocijansko faro.

Starokatoliški verniki se bodo obrnili na dobrotnike, ki so voljni pomagati z denarjem ali gradivom za novo stavbo. Oglasil se je že mož, ki razume težavnost položaj škocijanskih starokatoliških vernikov, to je g. Anton Bučar, zastopnik Združenih opekarn na Laverci, ki je podelil 2.000 komadov opoke za novo cerkev. Kdorkoli je voljan dobrohotno kaj prispevati, naj pošlje na naslov: Lepold Šmuc, posestnik v Škocijanu pri Turjaku.

Kakor čujemo, bo že v maju prva slovenska služba božja po starokatoliškem obredu. Ta dan, ki ga bomo natančneje še sporočili, pričakujemo v starinskem škocijanu mnogo ljudstva. Saj se ne da tajiti, da vlada v naši fari izredno zanimanje za novo bogoslužje, ki se opravlja v dragi materinskiščini. Služba božja se bo vršila na prostem in bo igrala godba na pihala. To bo prva slovenska sv. maša v našem lepem kraju.

Stavbni delavci podpišejo pogodbo

Mezdní boj je končan, uspehi so prav zadovoljivi

Ljubljana, 19. aprila. V nedeljo dopoldne je bilo v veliki dvorani Delavske zbornice zborovanje, katerega se je udeležilo veliko število stavbnih delavcev z namenom, da slišijo razpravo o novi kolektivni pogodbi. Zvezo stavbenega delavstva je zastopal g. Tratar, Delavsko zbornico g. Stanko.

Z novo kolektivno pogodbo se bodo razmere za delavstvo v veliki meri izboljšale. S predlogom širnega delovnega časa, po katerem bi bilo mogoče zaposliti še

mnog doslej nezaposlenih stavbnih delavcev, je delavstvo propadlo, ker so delodajalci vztrajali na 10urnem delovniku. Mezde za nadurno delo se bodo odslej povisale za 50%, medtem ko bo za nedelje in praznike veljal 100% povisek. Velik uspeh so dosegli delavci, ko se jim v pogodbi priznava pravica delavskih zapnikov na stavbah, če je na njih zaposlenih vsaj 15 delavcev. Pogodba pa ureja izboljšanje zdravstvenih prilik, ureja sprejemanje, odpuščanje delavcev in njihovo zaščito in

uvaja razsodišče za spore med delavstvom in delodajalci. Ta pogodba bo veljala za zdaj samo do novega leta, ko bo stavbno delavstvo dobilo svojo končno določeno pogodbo.

Najkločljivejše vprašanje glede mezdne plačila je bilo rešeno tako, da bodo odslej vsi kraji razdeljeni na pet mezdnih razredov. Med obema predlogoma delodajalcev in delavskih zastopnikov se je dosegel sporazum, da bo obveljala razlika zdaj v glavnem samo za prvi in drugi mezdni razred in bo ta razlika znašala za kvalificirano delavstvo 25 par. za težake 50 par. Delodajalski predlog za znižanje mezdne tarife so delavski zastopniki izpodbijali z utemeljitvijo, da naraščanje draginje ne dovoljuje nobenega znižanja več. Glede na to bo posebna komisija ugotovila po-

dražitev življenjskih prilik in v zvezi s tem potrebo zvišanja mezdnih prejemkov.

Nova kolektivna pogodba uvaja v delovno razmerje med stavbnim delavstvom in delodajalci nov red s tem, da uvaja obratne zapornike, plačevanje nadurnega dela, priznanje delavske organizacije po podjetjih, da uvaja razsodišča, ureja akordno delo in delovne razmere pri javnih delih in določa veljavnost za vso banovino.

Pri določanju minimalne mezde je delavsko zastopstvo vztrajalo na tem, da se v Ljubljani sme določiti minimalna mezda za kvalificiranega delavca kvečjemu 5 dinarjev 75 par. za nekvalificiranega pa 3,75. Glede na vse to, da prinaša nova kolektivna pogodba delavstvu precej ugodnosti je bilo sklenjeno, da delavska delegacija lahko kolektivno pogodbo podpiše.

Čebelarji v borbi proti kužnim boleznim

Pregledali so nad 13 tisoč panjev v ptujskem srezu

Letošnja glavna skupščina Slovenskega čebelarstva društva je bila v celjskem Obrtnem domu in je zanj vladalo izredno zanimanje. Zbralo se je nad 100 opolnomoženih delegatov, ki so zastopali 143 podružnic s 3185 člani.

Skupščino je v zornem vodil predsednik g. prof. Josip Verbič. Podrobno je poročal o najvažnejših delih, ki sta jih ožji in širši odbor uvedla v korist splošnemu čebelarstvu v dravski banovini. Posebno pozornost je društvo posvetilo in z njo v zvezi žrtvalo lepe tisočake zatiranju boleznim. Po ugotovitvi, da se na Štajerskem zopet pojavljajo čebelne bolezni, zlasti kuga zalege, ki bi lahko postala usodna za vse čebelarstvo v dravski banovini, se je društvo odločilo, da se za enkrat samo loti tega velikega dela in je resnično izvedlo pregled vseh čebeljih družin v ptujskem okraju. To je prvi, edinstven primer v Jugoslaviji, da je bilo res smotno po čebelarjih strokovnjakih in izvedenih pregledanih 1407 čebeljakov s 13.935 panji. Tako se je izvršil najpopolnejši pregled, pri katerem so našli 62 po gnilih okuženih družin in je bilo tudi ugotovljeno, da razsajajo čebelne bolezni bolj na levem bregu Drave in naraščajo severovzhodno proti državní meji. Da se bo mogla ta nevarna bolezen popolnoma zatreti, bo treba še precej podpore tako s strani članstva kakor tudi močnega uroševanja s strani pristojnih oblasti, ki bodo zaradi slabega gmojnega položaja društva gotovo prisločila na pomoč pri velevaženem delu za ohranitev slovenskega čebelarstva. Odbor je stalno v stiku z državnim veterinarskim bakteriološkim zavodom, ki vrši za zdravstveno stanje čebel veliko, plodono delo. Za ohranitev čebelne pasme vrši odbor lepo delo s svojo plemenitno postajo v Kamniški Bistrici, iz katere oddaja plemenske matice med članstvo, prireja pa tudi posebne tečaje za vzrejo matice, kar bo še posebej dvignilo zanimanje med čebelarji.

Iz obširnega poročila tajnika g. Dermelja posnemamo, da je imel odbor tudi preteklo leto mnogo posla z urejevanjem društvenih zadev. Imel je 36 sej ožjega in 3 širšega odbora. Posebno važno delo je imel z urejevanjem pasič, imel pa je tudi v predelavi pravila Saveza, pravilnik o zatiranju čebelnih boleznim, pravilnik fonda za zavarovanje proti škodi po čebelnih kužnih boleznih, o vzreji matice in izboljšanju čebelnih družin. Poleg tega je odbor razpravljal in pripravil še druge društvene za-

deve, posebno o rejnih okrožjih, v katerih hoče s pomočjo donatnih čebelarjev gojiti čisto naše čebele. Aidovim pasičem, ki so bila najtrši oreh društvenega delovanja, je odbor posvetil vso skrb v okviru podeljenih mu navodil na obnem zboru, in se je trudil, da bi zadovoljili čebelarje domačine in prevaževalce. Upanje je, da se bo iz sedanjega stvarnega boja obeh spornih strank rodila ugodna in za obe strani zadovoljujoča rešitev. V večjem obsegu so bila prirejena razna predavanja in tečaji za članstvo, bila bi pa lahko še številnejša, ako bi ministrstvo začelo spet nakazovati podporo, ki jo je društvo prejemale prejšnja leta potom Saveza. S pomočjo predavanja bo mogoče članstvo seznanjati o novih strujah, brez predavanja pa je napredek nemogoč, ker si večina članstva ne more nabaviti dragih strokovnih knjig. Dom Antona Janše prav dobro služi svojem namenu. Vodstvo društvene čebelarne je v domu uredilo lepo prodajalno za med in čebelarske potrebščine. Posebno je društveno prodajalno zaslovela zaradi zajemano pristnega in čistega meda, ki ga nudi kot edina tovrstna prodajalna v Ljubljani. Društvo vzdržuje 31 opazovalnih postaj, ako bi bila pa potrebna sredstva na razpoložbo bi se število gotovo zvišalo na 50. V zadnjem času se je posebno dvignilo tudi zanimanje za našo čebelo v inozemstvu.

Po blaginikovem in poročilu vodje upravnega oddelka je bila soglasno izrečena razrešnica, nato pa se je izvršila nadomestna volitev izpadlih odbornikov, pregledovalce računov in njihovih namestnikov, kar pa ni bistveno izpremenilo sedanjega delovnega odbora. Zatem so čebelarji razpravljali o zanimivih pa tudi nezanimivih predlogih nekaterih čebelarjskih podružnic, ki so jih po stvarnih debatah deloma osvojili, deloma odklonili. Najvažnejše vprašanje je tvorila vsekakor razprava o ureditvi ajdovih pasič in zadevne uredbe, ki od lela do lela slopnjuje nasprotva med čebelarji domačini in prevaževalci. Lni kakor drugi bi ta nasprotstva radi odstranili tako, da bi pri tem nihče ne bil oviran ali oškodovan. Po zaslugi zastopnika kr. banske uprave g. Okorna se se doseglo popolno soglasje o načinu ureditve ajdovih pasič, ki bodo komisijsko po občinah ogledana ter ob istem času s sodelovanjem domačih čebelarjev določena stojišča. To bo gotovo zadovoljilo vse, ki jim je prosep slovenskega čebelarstva pri srcu!

V maju izide nova knjiga

Ilike Daštetove

Roman o Prešernu

z ilustracijami E. Justina. Obsega ca. 400 strani.

SUBSKRIBCIJSKA NAROCILA (karton Din 64.—; platno Din 80.—; usnje — bibliofilska izdaja Din 160.—) pošljite na naslov: Ilike Vašte, Ljubljana, Lavričeva ul. 6. Vsa plačila — izvzemši ob dostavitvi in po povzetju — se izvrše po polnočnih. Po izidu se odpošlje knjiga brez izjeme šele takrat, kadar bo plačana. Plačila na željo tudi v dveh (štirih) obrokih. Dodajte za poštnino 4.— Din.

KNJIGOTRŽNE CENE BODO ZA ENO CETRTINO VIŠJE!

Preko 10.000 zdravniških priznanj!

Serravallo

Zelezinato KINA-VINO

ZA OKREPITEV SLABOTNIH, SLABOKRVNIH IN REKONVALESCENTOV.

IZVRSTEN OKUS

Dobiva se v vseh lekarnah po naslednjih cenah: litrska steklenica Din 77.—, pollitrska Din 48.—, četrtlitrska Din 32.—. Reg. S. br. 3290 od 24. II. 1933.

Domaće vesti

Jugoslovenski voli niso disciplinirani!

Iz naše države, kjer je živina zelo poceni, se pogosto tihotapijo voli v Avstrijo. Pri tem se da dobro zaslužiti. V temni decembrski noči je, tako poročajo avstrijski dnevniki, obmejni avstrijski ožrožnik odkril v snegu sledove dveh volov in enega človeka. Sledovi so vodili do neke kmetije. Odtis noge v snegu se je skladal z odtiskom čevlja nekoga hlapca na dotičnem posestvu Avstrijski ožrožnik je nato v resnici našel oba jugoslovenska vola v hlevu. Kako je spoznal jugoslovensko poreklo obeh volov, je ožrožnik razkril na sodni razpravi v splošno zabavo publike in sodnika.

Ko je namreč v noči stopil v hlev, so se v istem trenutku vsi voli v hlevu spoštljivo dvignili, razen dveh, kar je gotovo dokaz, da sta ta dva vola iz Jugoslavije. Na začuden vprašanje sodnika je ožrožnik odgovoril, da so se avstrijski volji zaradi pogoste kontrole v hlevih že navadili, da pri vstopu uniformiranih uradnih oseb, kar sami spoštljivo vstanejo, le inozemska živina ne ve, da je treba ob takih prilikah vstati. S tem je podan dokaz, da so bili voli iz Jugoslavije, obenem pa tudi dokaz tihotapstva.

Obtoženi hlapec se je tej razlagi od srca smejal skupaj s sodnikom in v vsem avditorijem, ko se je tako učinkovito preveril, da so voli res bolj neumni kakor ljudje.

Obsojen je bil navzlic temu na pet mesecev zapor.

Izpit za poročnike trgovske mornarice

so napravili gg. Franjo S. Piškur Viktor, N. Šostarič in Rado N. Susterski. Čestitamo!

♦ **Predavanje ZKD.** Sokolsko društvo Moste priredi danes ob 20. v kinu Moste predavanje »Potovanje na Spitzbergo« s slikami. Predaval bo predavatelj ZKD g. dr. Reya Oskar. — Sokolsko društvo Novo mesto priredi danes ob 20. v svojem domu predavanje »Sodobna Bolgarija in Jugoslov.-bolgarski pakt.« Predaval bo predavatelj ZKD g. Bučar Vekoslav.

Vse prošnje zama, iz pisarne splošnega oddelka pravosodnega ministrstva

so prešli: V pravosodnem ministrstvu in podrejenih mu ustanovah so zasedana že vsa mesta in se priporočila in prošnje za službo ali za imenovanje zvanikov in dnevničarjev v uradniške pripravnike ne morejo sprejemati. Da ne bodo prizadeeli imeli nepotrebnih stroškov pri vlaganju prošenj, se opozarjajo, da tudi v letošnjem proračunskem letu ni kreditov za takšna imenovanja.

Novi grobovi. V Ažbetovi ulici 28 v Ljubljani je umrla gospa Terezija Kolarjeva, soproga trgovca in posestnika. Pogreb ugodne pokojnice bo jutri ob pol 15.

— V ljubljanski splošni bolnišnici je umrla gospa Silva Kršperjeva, Zupustila je soproga in dva sinčka. K večnemu počitku jo bodo spremili danes ob 18. — V Struževem je umrla gospa Josipina Kalanova, soproga nadučitelja v pokolu, stara 66 let. Pogreb bo danes ob 15. — V častiljivi starosti 86 let je v Ormožu umrla go-

* Poročila sta se g. inž. Joža Malerič pri kr. banski upravi v Ljubljani in gđ. Minca Gnezd, uradnica pri Trgovskem bolniškem podpornem društvu v Ljubljani. Obilo sreče!

* Obsodba sloglasnega hajduka in njegovih pomočnikov. Okrožno sodišče v Požarevcu je obsodilo hajduka Marinka Radiča, ki je po dolgem hajdukanju padel ranjen v roke orožnikov, na dosmrtno robojlo, na večletno robojlo pa je bilo obojenih 33 njegovih pomočnikov in zaupnikov, dočim so 22 obtožencev oprostil. Hajduk Radič je bil pajdaš krvoločnega razbojnika Miljutina Bogosavljeviča, ki je pred meseci padel v borbi z orožniki. Hajduk Radič je obtožil svojo vest tudi s krvavimi zločini. Vseh razbojstev pa mu niso mogli dokazati in tako je utekel smrti na večalih. Z obsodbo na dosmrtno robojlo je bil hajduk zadovoljen, priziv proti visoki kazni pa so vložili nekateri njegovi pajdaši. Razbojnik Radič se je spretno branil in je najhujše zločine prevajal na rovaš svojega nekdanjega ubitega pajdaša. Homoljski kraji so že mnogo pretrpeli od hajdukov. Ves okoliš je nekaj strahoval hajduk Babejič, katerega so tudi orožniki ustrelili, njegova naslednika pa sta bila Bogosavljevič in Radič. Lani se je v Zagubici, v glavni občini homoljskega okraja, ustanovilo planinsko in turistično društvo »Homolje«.

To društvo je zdaj svoja pravila dopolnilo s točko, da je treba zavračati neeločne vesti o Homolju. Po določili te točke pravil je društvo vselej poslalo beograjskim dnevnikom popravke, kadar so kakšnega hajduka nazivali »homoljskega« hajduka.

* Društvo posestnikov novih hiš v Ljubljani ma svoj redni letni občni zbor v nedeljo 25. t. m. ob 10. dopoldne v beli dvorani hotela »Union« v Ljubljani. Odbor vabi člane k polnoštevilni udeležbi.

* **Otrok v šolski dobi** — nova knjiga izpod peresa otroškega zdravnika dr. B. Dragaša je izšla. Izdala knjižnica zavoda za zaščito otrok. Vsebuje 230 strani obravnava v lahkih in dostopnih besedah razvoj zdravstva in vzgojo ter nego otrok do 15. leta.

— Poglavje o spolnih vprašanjih je obdelano obširno in zelo previdno. — Velevažna knjiga se dobiva v vseh knjižarnah.

* **Izlet v Postojnsko jama 23. maja.** Vožnja Rakek-Postojna-Rakek, kolektivni potni list in vstopnina v jama (stara jama in nova rajska jama, prevoz z močurno podzemsko železnico) 50 Din; rezerviranje kosa stane 25 Din, do Rakeka si vsak nabavi nedeljsko povratno karto, ki stane na pr. iz Ljubljane do Rakeka in nazaj 21 Din. Otroci plačajo namesto 50 samo 30 Din.

— Prijave sprejemajo: Titar, Selenburgova ul. Gorec, Tyrševa cesta in Združenje železnikov vsak torek in petek od 17. do 18. v pisarni, Ljubljana, Kolodvorska 43. Izdane to priliko ter se prijavi zaradi obsežnih priprav čim prej.

* **4 dnevi avtoizlet. Gorica—Sveta gora** Trst 190 din; na željo Benetke—Padova 380 din. Odhod 6. povratek 9. maja. Podrobna pojasnila pošljite: »Po božjem svetu«, Ljubljana, Wolfova 1.

Iz Ljubljane

— Danes bo predaval na univerzi pod okriljem Društva slušateljev juridične fakultete g. dr. Omar Pirkmajer o »juristu v upravnih službah«. Predavanje bo ob 18. v sobi št. 90.

— **Predavanje.** G. univ. asist. A. Peterlin bo predaval danes v Prirodoslovnem društvu o temi: »Kaj je svetloba«. Predavatelj nam bo na podlagi poskusov pokazal, kaj o svetlobi ve sodobna fizika. Predavanje ki bo spremljano s poskusi, bo v predavalnici fizikalnega inštituta (univerza pritižuje levo) ob 18.

— **G. Drenovec Lujo.** član Narodnega gledališča v Ljubljani bo praznoval 25 letni jubilej 1. maja z opero »Loizka«. Vstopnice so v prodaji pri operni blagajni.

— **Znameniti francoski pianist Gilles Guibert** koncertira v petek 23. t. m. v mali filharmonični dvorani in izvaja naslednja dela: 1) Rameau; 8 malih klavirskih skladb. 2) Brahms; a) Rapsodija op. 79 št. 2, b) Intermezzo op. 116 št. 4, 3) Liszt; 2) legendi; a) sv. Frančišek Asiški — Ptijca pridiga, b) sv. Frančišek Pavlanski: Hoja po morju. Po odmoru izvaja pianist 4) Debussy; a) Pogrezjena katedrala, b) Kar poroča zapadni veter. 5) Albeniz; 5 španskih napevov. 6) Musorgski: Tri slike iz »Slik z razstave«. Kjerkoli je nastopil Gilles Guibert naj, sijajnejše ocene. Pozna ga skoro ves muzički svet, petkov koncert je njegov prvi nastop v Ljubljani. Prodaja vstopnic v knjižarni Glasbene Matice.

— **Predavanje o mednarodni razstavi v Parizu I. 1937.** in o turizmu v Franciji. G. Jean Bourgojn, ravnatelj lista »Echo de Belgrade« in generalni tajnik centralnega propagandnega odbora beograjskega za mednarodno razstavo v Parizu leta 1937, bo imel predavanje o razstavi in o turizmu v Franciji v dvorani Delavske zbornice na Miklošičevi cesti v četrtek 22. t. m. ob 20. G. Bourgojn bo govoril v francoskem jeziku. Opozarjamo občinstvo na to predavanje, ki bo posebnega pomena za tiste, ki nameravajo posejiti razstavo.

Podpornega fonda inž. Znidaršič, knjižničar inž. Škerlavaj, gospodar inž. Struna in drugi. O nezaposlenih je inž. Piber navajal, da je bilo med elektrotehničarji, kemiki in strojniki 14 inženjerjev brez dela, le za silo pa je bilo zaposlenih 25 arhitektov, gradbenikov in kulturnih geodetov in 11 elektrotehnikov, kemikov in strojnikov. Od predlanskega leta je nezaposlenost med inženjerji nazadovala povprečno za 50%, kar pomeni, da se stanje v stroki vztrajno izboljšuje. Pri volitvah je bil soglasno izvoljen v glavnem doseadanju upravni odbor s častnim predsednikom inž. Jankom Mačkoviškom, predsednikom inž. Ladislavom Bevcem in I. tajnikom inž. Jožetom Rusom.

Med samostojnimi predlogi je bila z odobravanjem sprejeta najprej resolucija inž. Dimnika o potrebi novega glasovne kolo-dvora v Ljubljani, ki jo je »Jutro« že včeraj objavilo. Na predlog inž. Severja naj se izvede decentralizacija evidence brezposelnih tovaršev, na predlog univ. prof. Vurnika pa naj novi odbor sestavi delovno komisijo, ki naj se takoj loti dela za sestavo organsko zgrajenega načrta za ureditve tehnične in kulturne dela v vsej banovini. Podobna delovna komisija naj organizira zaščito civilnega prebivalstva v banovini proti napadom iz zraka. Prav tako naj novi odbor poskrbi, da bodo žirije za javne natečaje v bodoče tako sestavljene in naj bi tako poslovala, da bodo mogli imeti člani vseh sekcij zaupanje vanje in da bi natečaji ne izbirali samo »najboljšega« načrta, temveč bodo vobče dvigali standard vsega inženjerskega stanu.

— **Razpis tečajja učiteljev za obvezno telesno vzgojo.** Ministrstvo za telesno vzgojo naroda bo priredilo v času od 2. do 31. maja t. l. v Beogradu II. tečaj učiteljev za obvezno telesno vzgojo. Sprejetih bo 100 učiteljev. Prošnjo za sprejem v tečaj je vložiti pri mestnem fizikatu v Mestnem domu, kjer se dobe med uradnimi urami pogoj, sprejem in vse ostale zadevne informacije.

— **Zaključno predavanje v društvu »Soci«** v tej sezoni bo v soboto 24. t. m. v salonu pri »Levu« ob pol 21. uri. Naš rojak in odlični predavatelj g. prof. dr. Lavo Čermelj zaključuje letošnje 17. sezono z zelo lepim govorom: »Kritičen pogled nazaj za uspešnejše delovanje v bodočnosti«. Ob tej priliki bo podal pregled o delovanju naše emigracije in o življenju našega naroda v preteklem letu ter očitni pogled za bodočnost z ozirom na sedanja položaja. Za tem sledi prosta zabava s petjem. K temu zaključnemu večeru vabimo vse tovaršje Sočane, člane vseh emigrantskih društev v Ljubljani in okolici ter vse naše prijatelje. Vstop je vsem prost. Vsi dobrodošli!

— **Društvo šola in dom priredi v sredo 21. t. m. ob 20. v telovadnici osnovne šole na Viču predavanje:** »O namenih našega društva v zvezi s potrebo šolske prenovce«. Vstop je brezplačen. Vabimo zlasti starše, da se udeležijo predavanja v čim večjem številu in da prislojajo k društvu. — Odbor.

— **Bufet »Risa«** v Selenburgovi vam postreže z najboljšim, naravnim malinovcem iz gorenskih malin. Garantirano domač izdelok. Brez štrupa.

— **Oblike in kiobuke kemično čisti barva.** pisira in lika tovarna Jos. Reich.

Iz Celja

— **Tragična smrt v Savinji.** K poročilu o tragični smrti 57-letnega sluga podružnice Prastedione v Celju Antona Filača v Savinji, ki smo ga objavili včeraj po uradnih podatkih, pripominjamo, da smo preli iz drugega vira podatke, iz katerih izhaja, da pokojni Filač ni izvršil samomora, marveč je po nesreči padel v vodo, ko je hotel namočiti svoj robec, pri čemer je vsled slabosti izgubil ravnotežje in zdrknul v Savinjo. V bližini je bilo mnogo ljudi, javno obsodba pa zasluži dejstvo, da se ni nihče pobrigal, da bi bil takoj skočil Filaču na pomoč in ga potegnil pravočasno iz vode. Pogreb g. Filača bo danes ob 16. iz mrtnišnice na mestnem pokopališču. Pokojcem bodi ohranjen blag spomin, svojcem »še iskreno sožalje«!

— **Še o uprizoritvi »Traviata«** v Celju. Uprava Narodnega gledališča v Ljubljani je objavila nekako pojasnilo glede uprizoritve Verdijeve »Traviata« v celjskem gledališču, da je bila uprizorjena opera v Celju točno tako, kakor se uprizarja zadnje sezone na odru ljubljanske opere in da je bila tudi scenika uprizoritve enaka, ker je uprava pripeljala cel tovrni avto dekoracij v Celje za to gostovanje. Če je Ljubljana zadovoljna z okrnitvijo »Traviata«, je to pač stvar Ljubljane. V Celju pa je bilo občinstvo zaradi okrnitve nevoljno in je to okrnitev po predstavi tudi kritiziralo. Toliko blagohotno na znanje vsem prijateljem celjskega gledališča v Ljubljani. R. P.

— **Društvo za dekoracijo in reklamo v Celju** je imelo pred dnevi svoj 3. letni občni zbor, na katerem so bili izvoljeni v odbor sledeči gg.: predsednik Franjo Olip, tajnik Oskar Leskovšek, blagajnik Rajnold Blechinger, gospodar Karel Filač, odborniki Škof, Zemljič, Božič in Lah.

— **V cerkev na gori Oljki je treščilo.** V soboto popoldne je med nevihtu dvakrat dolžilo v cerkev na gori Oljki v Savinjski dolini ki je pred nekaj leti delno pogorela in so jo pozneje obnovili. Ker je strelodol povkvarjen, je strela poškodovala enega izmed obeh zvonikov ter zdrobila šipe na cerkvi in na sosednji cerkveni hiši.

— **Zrtev napadalcev.** V neki gostilni na Ljubčini pri Celju so v nedeljo zvečer štirje moški napadli 25-letnega delavca Rudolfa Slokana iz Trnovel in ga z noži trikrat zabodli v hrbet. Slokane se zdravi v celjski bolnišnici.

— **Dijaki kuhinji v Celju** so darovali v počastitev spomina pok. odvetnika dr. Karla Laznika v Celju: g. Blaž Sodin, lesni industrijec v Celju, 100 Din, g. Mirko Hočvar, odvetnik v Celju, 100 Din in po odvetniku g. dr. Ernestu Kalanu v Celju celjski odvetniki kot presežek za venec 78 Din.

— **Kino Union.** Danes ob 16.15 in 20.30 večerni »Njena ljubezen — njena bole« z Magdo Schneiderjevo in tednik, ob 18.30 matinea.

KINO METROPOL, prinaša danes ob 16.15 in 20.30 uri »UPORNIKOVA HČI« (Shirley Temple). — Ob 18.15 »KRALJ ZENSKE LEPOTE«.

Iz Maribora

— **Kolo sreče Nedeljska tombola** postarjev je bila izredno dobro obiskana, tako da so tombolske karte celo zmanjkale. Srečni dobitniki so: 1. tombola (3000 dinarjev) Katica Skačec, Tržaška cesta 20, hčerka trgovskega potnika v Mariboru; 2. tombola: (šivalni stroj) privatnik Martin Pongračič, Koroska cesta 31; 3. tombola (moško kolo z dinamom) Alojzija Kokol, Meljski hrib 5, 4. tombola žensko kolo z dinamom) Anica Kovačič, hčerka železničarja, železniška ulica 13; 5. tombola (moško kolo) privatnik Karl Kovač, Dogoše 106; 6. tombola (moško kolo) Marica Deužman, hčerka zasebnika, Spodnje Radvanje; 7. tombola (fotografski aparat) privatnik Josip Jager, Slovenska ulica 2; 8. tombola (kuhinjsko posodo) zasebnik Josip Horvat, Pesnica; 9. tombola (otomana) zasebnik Ignac Jošt, Vojašniška ulica 7; 10. tombola (češko blago za moško obleko) privatnica Terezija Koružnjak, Plinarska ulica 13; 11. tombola (špercerja za en mesec za 4 osebe) zasebnika Marica Bizjak, Tvrniška ulica 22; 12. tombola (špercerja za en mesec za 2 osebi) Viktor Peserl, trgovski pomočnik v Mariboru.

— **Režiser Orlj Debevec predava.** Jutri zvečer predava v Ljudski univerzi o borbi za naše gledališče rezev ljubljanskega gledališča g. Ciril Debevec. Za njegovo predavanje je v mariborskih kulturnih krogih veliko zanimanje.

Zrebanje državne razredne loterije

14. in 15. maja 1937.

Din 400.— št. 5.898, 10.875, 15.719, 15.753, 15.784, 15.794, 24.813, 24.858; 24.871; 33.017, 33.033, 33.039, 33.079; 33.089, 46.110, 62.015, 62.027; 62.049; 89.874, 95.715.

Zadružna hranilnica — Dalmatinova ul. št. 6.

KINO

TEL. 21-24 **MATICA**

Danes poslednjič!

Slavospev najlepšemu človeškemu čustvovanju materinski ljubezni

MATERINSTVO

Therese Reigner Henri Presles

TEL. 27-30 **SLOGA**

Danes poslednjič!

Vesela filmska komedija, polna pristnega humorja

JUNAK DNEVA

v glavni vlogi Heinz Rühmann, Gina Falkenberg.

TEL. 22-21 **UNION**

Veliko filmsko delo po noveli

LEVA TOLSTOJA

KREUTZERJEVA SONATA

Lil Dagover — Peter Petersen

GLASBA: L. van Beethoven, Čajkovskij in Chopin.

≡ Predstave ob 16., 19. in 21. uri ≡

a— **Absolventom trgovske akademije.** V četrtek 22. t. m. ob 20. bo v poslojpu državne trgovske akademije ustanovi občni zbor Kluba absolventov trgovske akademije. Udeležite se polnoštevilno!

a— **Vrhovi v snežni bežini.** V noči na ponedeljek so beli možanci posejili naše pohorske in kozjaške vrhove ter jih izdatno pobelili.

a— **Ogenj na »Slovenske Kalvariji«.** Neznano je pričelo goreti gospodarsko poslopje g. Tscheltigja na Kalvariji pri Pekrah. Lastnik trpi preko 20.000 Din škode. V gospodarskem poslojpu je bilo okoli 20 kub. m stavbenega lesa in večja množina kolja in drv. Na pomoč so prihleteli studenski, prekrski, radvanjski in mariborski gasilci, ki se jim je posrečilo, da so ogenj pogasili. V istem poslojpu je že pred 14 dnevi izbruhnil ogenj, pa so ga domačini pravočasno opazili in pogasili. Požigalca zasledujejo orožniki.

a— **Pred orožniki se je skrila v kovčeg.** Pobrezki orožniki so izvršili v ranih urah hišno preiskavo na Aleksandrovi cest. Iskali so avstrijsko državljanko J. B., ki je bila že izgnana iz naše države, pa ima še presedeči zaporno kazen petih dni. V trenutku, ko je videla, da so orožniki pred hišnim vvhodom, je smuknila iz postelje naravnost v veliki kovčeg, kjer so jo pa orožniki kmalu iztknili.

SOKOL

Sokolsko društvo Novo mesto priredi drevi ob 20. v svojem domu predavanje »Sodobna Bolgarija in jugoslov.-bolgarski pakte. Predaval bo predavatelj ZKD g. Vekoslav Bučar.

Sokolsko društvo Moste priredi drevi ob 20. v kinu Moste predavanje »Potovanje na Spitzbergo« s slikami. Predaval bo predavatelj ZKD g. dr. Oskar Reya.

Sokolsko društvo Jesenice priredi jutri 21. t. m. ob 20. v svojem domu predavanje »Znanje politični pregled«. Predaval bo predavatelj ZKD g. dr. Branko Vrčun.

Naše gledališče

DRAMA

Začetek ob 20. uri

Torek, 20. aprila: Matura. Red A.

Sreda, 21. aprila: Simfonija 1937. Red Sreda.

Četrtek, 22. aprila: DR. Red Četrtek.

Petek, 23. aprila: Zaprtlo (Goslovanje drame v Celju: Matura).

OPERA

Začetek ob 20. uri

Torek, 20. aprila: Zaprtlo (generalka: Plamen).

Sreda, 21. aprila: Plamen. — Premierski abonma.

Četrtek, 22. aprila: Pkova dama. Red C.

— **Premjera Respighijeve opere »Plamen«** v sredo 21. t. m. bo pomenila zopet velik dogodek v našem muzikalnem življenju. Li-breto je poenest iz angleščine po delu »The White« (Carodejka), ki ga je spisal Wiers Jensenen, operni libreto je napravil Claudio Guastalla. Godi se v 7. stoletju v Ravenni v evitu bizantske dobe. Takrat je nastala vera v vržne poglede, prepričanje, da je mogoče z mislijo moriti, vzbujači s čari ljubezen itd. »Plamen« je ljubezen, ki zlati in se vže med Baziljevno (Primožič) in mlado ženo Silvano (Gjungenčev) in njegovim sinom iz prvega zakona Donellom (Gostič). Spoznanje je pregrešne ljubezni, kateri se je vdala Silvana povzroči nenadno na Baziljevo smrt. Spričo tega pride tajna ljubezen na dan in Silvana se mora zagovarjati pred klerom, obtožena je, da je s pomočjo tajnih urokov očarala Donella.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE

Torek, 20. Na ledeni plošči. G.

Sreda, 21.: Zaprtlo.

Četrtek, 22.: Koncert tria F. Brandovc. B.

Iz Hrastnika

h— **Zamenjan je bil raj s pesnim semenom v vlaku** — odpelje iz Ljubljane ob 13.36 Zgodilo se je to soboto na nekaj postaji med Ljubljano in Hrastnikom. Kdor je pomoloma odnesel 2 kg čaja, naj ga vrne na naslov: Konzumno društvo rudarjev v Hrastniku, Štroški se mu povrnejo. Seveda se mu bo tudi vrnil pomoloma odneseni 1 kg pesnega semena.

h— **Javna licitacija oddaja gradbenih del za novo delavsko stanovanjsko hišo**, ki jo gradi občina, pretekli četrtek ni uspela. Licitacija je bila zmanjševalna. Cene vseh gradbenih del razen mizarskega in dobav so pa bile zviševalne. Zato so se od dala le mizarska dela domačemu mizarju Mirku Lazniku. Ponovna licitacija vseh drugih del (zidarstvih, tesarskih, električnih, vodovodnih, pleskarskih, steklarskih, ključavničarskih, kleparskih in slikarskih) bo razpisana v Uradnem listu št. 31. ali 32. na kar se opozarjajo zainteresirani.

DOSEPELA JE NOVA VELIKA POSILJKA MODNEGA BLAGA za **DAMSKÉ PLAŠČE** IN POMLADNE KOMPLEJE OD DIN 50.— DO 150.—, ŠIR. 140 cm.

SOUVAN

MANUFAKTURA

POSEBNA PRILOKA TEH DNI:

POLDELIN DIN 8.—

CREPE DE CHINE, STARI VZORCI DIN 15.—

PRALNA SVILA, STARI VZORCI DIN 12.—, 15.—, 18.—

* **Unifikačni kongres pravnikov** v Bratislavi od 26. do 28. septembra 1937. bo imel častno predsedstvo in častni odbor. Častno predsedstvo so doslej sprejeli gospodje: univ. prof. dr. Vladimir Fajnor, prvi prezident vrhovnega sodišča v Brnu, dr. Emil Hácha, prvi prezident vrhovnega upravnega sodišča v Pragi, gen. just. sl. dr. Adolf Zelený, prezident vrhovnega vojaškega sodišča v Pragi, dr. Vladimír Horák, prezident vrhovnega kontrolnega urada v Pragi, dr. Vilém Prokop, gen. prokurator v Brnu, gen. just. sl. dr. Václav Rousek, gen. voj. prokurator v Pragi, prof. dr. Karol Engliš, guverner Narodne banke v Pragi, dr. Karol Trapl, guverner Poštne hranilnice v Pragi, J. M. prof. dr. František Berk. rektor Masarykove univerze v Brnu, J. M. prof. dr. Vratislav Bušek, rektor Komenškoga univerze v Bratislavi, dr. Karol Pražák, predsednik Zveze žel. sodnikov v Pragi, dr. Jaroslav Čulík, predsednik Stalne delegacije notarskih zbornice in Pragi in docent dr. Jan Jarolim, prezident organizacije nemških juristov v Brnu.

* **Nov konzultor v Skoplju.** S kraljevim ukazom je na predlog pravosodnega ministra postavljen g. Viktor Zakrajšek za konzultorja škojjskega ordinarijata v Skoplju v 7. skupini.

Oni, ki mnogo jedo in veliko sede ter zaradi tega najčesteje trpe na trdi stolici, naj pijejo dnevno po eno čašo naravnega »Franz-Josefove« grenčice, ki jo je treba prej nekoliko segreti. Davno preizkušena »Franz-Josefova« grenčica se odlikuje po svojem zanesljivem učinkovanju, prijetni uporabi in se dobiva povsod.

— **Tretja filatelistična razstava v Novem Sadu** je bila otvorjena v nedeljo. Otvorilo jo je zastopnik bana, otvorilce pa sta se udeležila tudi finančni in poštini minister. Razstava bo odprta do prihodnje nedelje.

* **Velik dobrotnik gimnazije v Kragujevcu** je postal upokojeni polkovnik Miljutin Pavlovič, ki je nedavno umrl v starosti 72 let. Ko so odprli njegovo oporoko, so bili vsi presenečeni, ker je mož vse svoje premoženje, vredno preko 900.000 Din, zapustil gimnaziji v Kragujevcu. Polkovnik Pavlovič je imel hišo, okrog 350.000 Din golovine v raznih denarnih zavodih in dragoceno zbirko poštinih znamk. Vodstvo gimnazije ni nič slutilo, da bo zavod deležen toliko podpore. Polkovnik Pavlovič ni nikdar govoril o svojih namelih. Dičila ga je izredna skromnost. V vojaški službi je zavezal važna mesta, posebno velike zasluge pa si je pridobil leta 1905 v komisiji, ki je za Srbijo izposlovala veliko inozemsko posojilo za oborožitev.

Inženjerji za tehnični napredek Slovenije

Obširen pregled dela na občnem zboru v Kazini

Ljubljana, 18. aprila. Ljubljanska sekcija Združenja jugoslovenskih inženjerjev in arhitektov je imela sredi v svojih društvenih prostorih v Kazini svoj občni zbor, ki je izprizil živahno in vsega uvaževanja vredno delavnost naše vodilne tehnično-strokovne organizacije. Zborovanje je vodil predsednik inž. Bevc, ki je pozdravil zastopnika glavne uprave inž. Miličevića in predsednika Inženjerske zbornice inž. Pirkmajerja, nato pa je v širokih obsejih podal sliko društvenega gibanja v preteklem letu.

Ob njegovih besedah so se inženjerji s pieteto spominjali umrlih tovaršev, Milana Sukljeta in Vojmila Vrtačnika. Z novimi pravili je združenje odprlo pot v svoj krog tudi visokošolcem, ki se pripravljajo na inženjerski poklic. Lani je občni zbor uvedel trajno funkcijo častnega predsednika in kot prvemu je to ugledno mesto pripadlo inž. Mačkovišku, ki je bil dotlej predsednik obsejih vzdružema 12 let. V decembru je bil ustanovljen Klub gradbenih inženjerjev, s čimer je skoraj do kraja izgrajena organizacija po strokovnih klubih. Iskrena želja vseh inženjerjev pa je, da bi se tudi kolegi iz rudarske in gozdarske stroke vrnili v njihove vrste. Važna pridobitev je novo Društvo za ceste v Ljubljani, ki mu bo sekcija iskren sodelavec. Med večjimi dogodki, ki jih ima organizacija v preteklem letu za sabo, je tudi glavna skupščina združenja na Bledu in pa izdaja »Programa javnih del v dravski ba-

novinik, ki je izšel prav za občni zbor in bo v naši javnosti brez dvoma pobudil mnogo živahne diskusije o najnujnejših nalogah tehničnega dela pri nas.

Pr

Gospodarstvo

Kmečki dolgovi in zadružni kredit

»Jutro« je že v svoji ponedeljski izdaji poročalo o konferenci zastopnikov denarnih zavodov o priliki poseta podpredsednika Privilegirane agrarne banke g. Andrija Radovića v Ljubljani. Za to konferenco je vladalo zlasti v zadružnih krogih veliko zanimanje, zlasti glede na nedavna izvajanja g. Radovića o bodočih nalogih Privilegirane agrarne banke, ki naj bi prevzela kontrolo nad vsemi zadrugami, ki sprejemajo hranilne vloge, in bi obenem postala nekakšna centralna blagajna kreditnega zadružništva, pri kateri bi zadruga nalagale svoja odvisna denarna sredstva. Naravno je, da so ta razmotrivanja podpredsednika g. Radovića napravila vtis, da gre za načrt centralizacije zadružnega kredita. Žal nam nedeljska konferenca denarnih zavodov v tem pogledu še ni prinesla popolne jasnosti. G. Radović je le ugotovil, da njegova izvajanja v Zagrebu niso bila točno reproducirana in da ne obstaja namena centralizacije zadružnega kredita. Ni pa jasno povedal, kakšne naloge bodo v bodoče naložene Privilegirani agrarni banki v zvezi z organizacijo zadružnega kredita. Dejal je, da bo o tej stvari objavil vrsto člankov v beograjski »Politiki«.

V tej zvezi je le še omenil, da bi bilo tudi za kreditne zadruge najbolj koristno, če bi svoja odvisna sredstva nalagale pri Privilegirani agrarni banki, ker bi potem ta denar prišel zopet v prid kmetu. Kot primer je navedel Zadrugo zvezo v Ljubljani, ki je imela pred leti obilna sredstva, pa je ta denar vtaknila v industrijo, v gradnjo hotelov itd., namesto, da bi kmečki denar zopet vrnila kmetu. Dotaknil se je tudi vprašanja, zakaj ne dobe podružnične avtonomije. Zahtevana avtonomija se bo brez protokolov dejansko izvedla na ta način, da bo prepuščen podružnici ves denar, ki ga bo izterjala sama na svojem področju. To zagotovilo g. podpredsednika pa nas ne more dočeti zadovoljiti, ker se lahko taka avtonomija, ki ni nikjer zamenjena, pozneje preko noči ukine. Tudi se zdi, da ima priznanje načela, po katerem bo vsaka podružnica razpolagala z omnim denarjem, ki ga bo sama izterjala, predvsem namen, zainteresirati zadruga na tem, da kmetje čimprej plačajo svoje obroke Privilegirani agrarni banki.

V svojih nadaljnjih izjavah je g. podpredsednik g. Radović med drugim dejal, da Privilegirana agrarna banka slovenskim kmetom in zadrugam doslej ni dajala kreditov, ker jih niče ni zahtevala. Banka pa je pripravljena dati kredite v okviru razpoložljivih sredstev in je nedavno ugodila prošnji neke slovenske zadruge za milijonski kredit, ki ga pa zadruga ni izkoristila, češ da je 6% obrestna mera previsoka. S tem se je g. podpredsednik je mimogrede dotaknil najvažnejšega vprašanja obrestne mere PAB, ki je bil, vedno za naše razmere previsoka. Od ogromnih sredstev, ki jih je doslej dala Privilegirana agrarna banka na razpolago kmetom in kmečkim zadrugam Slovenija ni imela nikakih koristi prav zaradi previsoke obrestne mere. Prepričani smo, da tudi v bodoče ne bo drugače, če banka ne bo prilagodila svojih kreditnih pogojev pri poslovanju v Sloveniji našim kreditnim potrebam. V teku svojega 7 letnega poslovanja je doslej banka dala za 531 milijonov din dolgoročnih hipotekarnih posojil, od tega je 87.000 ali 0,02% v dravski banovini. Glede likvidacije kmečkih dolgov je g. podpredsednik navedel mnogo zanimivih podatkov, ki nam kažejo, kako se zlasti v južnih krajih s to uredbo kmetom olajša breme dolgov in kako velike žrtve zahteva ta uredba od države in od denarnih zavodov. Baš v tem najvažnejšem vprašanju likvidacije kmečkih dolgov pa ni moglo priti do koristne debate, ker so izvajanja g. podpredsednika trajala do pol 2. popolne in ni bilo več časa, da bi zastopniki zadružništva in denarnih zavodov iznesli svo-

je želje in zahteve. Tako ni bila dana prilika, da bi se o načinu likvidacije kmečkih dolgov razčistila številna nujna vprašanja.

Kaj zahteva zadružništvo

Ker je bila nedeljska konferenca, kakor rečeno, omejena samo na dolgo poročilo podpredsednika g. Andrija Radovića in na njegovo polemiko s kritiki, so zastopniki Zveze slovenskih zadrug poslali večeraj podpredsedniku g. Radoviću pismeno spomenico, iz katere posnemamo:

»Vedno in ob vsaki priliki smo jasno opredelili svoje stališče nasproti uredbi o likvidaciji kmečkih dolgov. Pomavljanje tega našega stališča bi bilo zato odveč, zlasti ker ni izgledov za spremembo uredbe; zato si dovoljujemo obrniti pozornost le na nekatera najbolj pereča dejstva.

1. V prvi vrsti smatramo, da je način obračunavanja kmečkih dolgov ob priliki izročitve terjatve Privilegirani agrarni banki mnogo prekompleksiran in da zaradi tega povzroča upravičeno negotovanje in preveč nepotrebnega dela tako zadrugam kot tudi banki sami. Pri tem se ne sme prezreti dejstvo, da delajo v naših podeželskih zadrugah požrtvovalni in nesebični zadrugni delavci, ki niso kos tako kompleksiranemu obračunu. Po potrebi smo tudi pripravljani konkretizirati, kako bi se brez škode poenostavilo računsko-tehnično delo.

2. Dolžnost pozivanja Privilegirani agrarni banki izročitvi kmečkih dolžnikov k plačilu prve letne anuitete je za pretežno večino naših podeželskih zadrug pretežno breme, ki ti ga banka lahko brez nadaljnjega prevzela nase, saj pozna sedaj že kmečke dolžnike in ima tudi na razpolago administrativni aparat. Ima pa v ta namen tudi sredstva, ki jih naše zadruge žal nimajo. Če pa naj zadruga še nadalje vršijo svoje pozivanja naj se jim za to nudi tudi polna odškodnina.

3. Prav tako ne moremo iti mimo dejstva, da je uredba z določitvijo samo 3 odstotnih obresti za terjatve, izročene Privilegirani agrarni banki, povzročila, da bodo mogle kriti razlike za tekočo rezižo. Ne gre tu samo za zadruge, ki so vedno koristne in tradicionalne narodne ustanove, marveč tudi za onih 260.000 drobnih varčevalcev-vlagateljev, ki z dvema milijardama hranilnih vlog gotovo zaslužijo v enaki meri zaščito za svojo dolgoletno pomoč pri zbiranju narodnega kapitala. Ti varčevalci naj bodo sedaj za svoj trud nagrajeni z izredno nizko obrestno mero in s tem, da bodo morali leta in leta čakati na izplačilo vlog. Če pomislimo, da so to po večini kmečki in drugi mali ljudje, ki jim je prišteden denar v sedanjih težkih časih nujno potreben za vsakdanje preživljanje, je jasno, da se s tako sanacijo kmečkih dolžnikov ustvarja še mnogo večje socialno vprašanje.

Zato je neobhodno potrebno, da se nudijo zadružništvu že opetovano objubljena denarna sredstva, ki bodo poživila ne samo naše zadrugne institucije, marveč tudi vse naše gospodarstvo. O pomenu takega gospodarskega oživljanja ni treba izgubljati besed. Taka denarna sredstva pa morajo biti na razpolago v dovoljni količini, ako naj predstavljajo ozdravilni ukrep. Zato ne nudi objubljeni 25% kredit na račun prve anuitete — kar predstavlja le 2,5% glavnice — nikake olajšave, saj so prejšnja leta dolžniki prostovoljno plačali do 50% in več, temveč bi bilo treba takoj izplačati vso prvo anuiteto, v teku prihodnjih mesecev pa drugo in — če bo letina slaba — v jeseni še tretjo, tako da bi prejele zadruge 25% glavnice. Se s tem bi bilo olajšano stanje stotisočom malih vlagateljev in bi bilo odloženo vprašanje, ali je naše kreditno zadružništvo zapisano izhiranja, ali pa se bo vendar povrnilo v novo življenje.

Trošarina na vino

Po vsej državi se danes vršijo razgovori, se vodi borba o načinu pobiranja trošarine na alkoholne pijače. Finančni zakon, ki je stopil 1. t. m. v veljavo, omogoča pobiranje trošarine na tri načine, namreč, da ostane kakor je danes ali da se uvede najstrožji popisi sistem ali pa da se uvede pavšalni sistem, ki bi bil nekoliko sličen svojočasnemu nagodbenemu sistemu v Avstroogrski. Ureditev je možna v vsaki banovini drugače. Kolikor zasledujemo razprave v ostali državi, je mnogo izgledov, da bo po vsaj državi uveden pavšalni sistem.

Povsem nejasna pa je situacija v dravski banovini. Hočem tukaj navesti svoje osebno mnenje, ki je v skladu z dosedanjim stališčem Vinarskega društva, ki pa o tem vprašanju konkretno še ni razpravljalo. S sedanjim načinu se najbolj upirajo oni sodelavci in trgovci, ki so za mitnitsami, (to je pri nas je v Ljubljani), češ da se povsed drugod mnogo tihotapi in da so zlorabe na vseh hontih in da so baš Ljubljani čezahvalje najstrožji popisi sistem. Pri tem sistemu je predvideno, da bi imel vinogradnik in pridelovalec zganja za sebe in za svoje rodbinske člane in hišno služnino (do 8 članov) po 100 l. za osebo proslo, za vsakega nadaljnjejeje člana pa po 50 l. letno; pri zganju do 5 članov preko 18 let starih letno skupaj 25 hektolitriških stopenj, preko 5 članov pa 50 hektolitriških stopenj.

Kratko pripomnim, da tukaj niso upoštevani ne delavci ne vinarji (zakon pravi izrecno skučna posluga) in je zaradi tega ta množina premahna.

Zakaj se mi vinogradniki branimo proti popisu naših zalog? Kmetovalci smo, kakor drugi, plačujemo najvišjo zemljarino, potrebujemo največje investicije, sedaj pa naj

imamo še to breme, na drugi strani pa nimamo nobene zaščite.

Popis zaloge zahteva prijavo pridelka, vodstvo knjig, večkratno kontrolo zalog, kontrolo kolov za zganjekuh, predhodno prijavo, prijavo vsake spremembe, kontrolne liste itd.

Ne bom trdil, da vinogradniki nismo pismeni, vendar bo vsakdo prav rad verjel, da v poleni sezoni, ko imamo vse polno dela od zore do mraka, nimamo ne časa ne volje za pisarniške posle. S prodajo vina imamo mnogo težav, vse te težave pa naj nam še povečajo razni komplicirani predpisi, katerim sledijo potem razne ovadbe, zapiski, kazni, prizivji itd. Ne izostane upravičevanje primanjkljajev itd. Vse to pri trošarini po 2 do 3 Din po litru pri vinu. Akoravno po obstoječih zakonskih predpisih trošarina ne bi smela presežati 2,50 Din, imamo vendar v Ljubljani še neko posebno trošarina 50 par, tako da znaša skupna trošarina 3 Din.

Odveč bi bilo razpravljati o tem, da trošarina vobče neugodno vpliva na formiranje cen, zlasti tako vsoka trošarina, pa naj fiskalisti to še tako zanikujejo. Dolgoletna naša borba gre za tem, da se trošarina na vino zniža na skupaj 1 Din pri litru, če se že ne more odpraviti. Tu nam je treba ugoditi in bomo prenesli vse nevednosti popisa, stroge kontrole itd., če naj bo cilj teh ukrepov, da se celotna potrošnja zajame. Vendar pa v tem pogledu ne bo uspeha, čim ne bo enake kontrole v savski banovini. Kdor pozna dolgo mejno črto med savsko in dravsko banovino, bo videl, da bo litohapstvo vina iz savske banovine navzlic najstrožji kontroli v naši banovini kar najlepše cvetelo. Od kontrole

bodo torej v glavnem ostale nevednosti pri vinogradniku, kar bo njegov že itak brezupen položaj še poslabšalo, drugega uspeha pa ne bo.

To so razlogi našega odločnega odpora proti popisu zalog pri producentu. Kakor si od pavšalnega sistema ne obljubujemo nobenih koristi, pa vendar smatramo za veliko boljše in smo zaradi tega glasovali za lozadveno reucloucio na znani konferenci v Ljubljani. Upamo, da bo ban dravske banovine upošteval stališče vinogradnikov.

Po lanski slabi letini zaradi katastrofalnega napada peronospore je mnogo vinogradnikov brez sredstev za preživljanje, še bolj pa brez sredstev za nakup potrebnega materiala za vinograd.

Naš pridelek da banovini letno okrog 15.000.000 Din dohodkov na trošarini, novi način bi naj to vsoto povzegal še za 5.000.000 Din. Iz proračuna dravske banovine, ki je bil te dni objavljen, je v tej zvezi zanimivo koliko banovina žrtvuje za vinogradništvo. V partiji 20 so predvideni v 8 pozeljah za vinarstvo izdatki v višini 255.000 Din. Tu ni treba nobenega komentarja.

Lovro Petovar

Nov dotok zlata in deviz pri Narodni banki

Poslednji izkaz Narodne banke od 15. aprila zaznamuje nov dotok zlata in deviz v višini 22,5 milijona din (prejšnji teden je znašal dotok 52,2 milijona din); zlata podlaga se je povečala za 2,3 na 1659,8 milijona din, devize izven podlage pa so narasle za 20,2 na 688,2 milijona din.

Od začetka letošnjega leta znaša povečanje zlata podlage 32,7 milijona din, povečanje deviz izven podlage pa 135,9 milijona din. Od 22. januarja 1935, ko je bilo izvršeno razčiščenje bilance Narodne banke, pa so zlata rezerve narasle že za 373 milijonov, skupaj torej za 953 milijonov. Kakor je znano, gre tu za stabilizacijske dinarje (ker se tuje devize računajo po stabilizacijskih tečajih) in je torej prava vrednost dotoka zlata in deviz še večja.

Zaloga kovanege denarja v nikliju in srebru se je povečala za 14,7 na 416,2 milijona din, tako da je bilo 15. t. m. v obtoku za 783,8 milijona din kovancev, t. j. za 24 milijonov manj nego pred enim letom in za 148 milijonov manj nego pred dvema letoma. Posojila so se zmanjšala za 12,9 milijonov din, in sicer menična za 12,6 na 1410,6 (lani 1357,8), lombardna pa za 0,3 na 245,5 milijona din (lani 252,1).

Obtok bankovcev se je skrčil za 64,2 na 536,5 milijonov in je bil pri tem za 493 milijonov večji nego lani in za 1233 milijonov večji nego sredi aprila 1934, ko smo imeli najnižji obtok bankovcev. Obveznostim obtoka povečala za 69,3 na 2047,7 milijona din (lani 1562,8); pri tem so žirovne naložbe državne blagajne zmanjšale za 16,0 na 76,0 milijona din, povečali pa so se žirovni računi za 68,0 na 983,9 milijona din in razni računi za 17,4 na 987,7 milijona din.

Vrednost zlata podlage je znašala 15. t. m. skupaj z oficelno premijo 2133 milijonov din in predstavlja ta podlaga 28,77% kritje obtoka bankovcev in obveznosti na pokaz (prejšnji teden 28,75).

Gospodarske vesti

Seja trgovskega odseka Zbornice za TOI. Včeraj ob 9. uri dorodne se je začela seja trgovskega odseka Zbornice za TOI, ki jo je vodil odsekov predsednik g. Albin Smrkolj. Seje se je udeležili zbornični preds. g. Jelačič in podpreds. Konrad Elehaber. Po poročilu predsednika g. Smrkolja je podal obširno poslovno poročilo odsekov referent g. dr. Ivan Pless. Debate o poročilu so se udeležili zlasti zbornični predsednik g. Jelačič, in zbornični svetniki Josip I. Kavčič, Senčar, Rojnik, Fazarine, Tavšar, in drugi. Predlog g. Hraščelja za izdajanje periodičnih zborničnih obvestil, je bil socialno sprejet. G. Smrkolj je poročal o poslovanju Zavoda za pospeševanje obrti. Sledilo so referati g. dr. Plessa o krošnjarstvu in o konzumnih zadrugah. Debat se je udeležili vsi odsekovi člani. O banovinski trošarini na vino je poročal konzulent g. Zagar.

Po poročilu o sejarstvu in postavljanju stojnic na sejmih se je razvila debata, na kar so bili predlogi oglasno sprejeti. Razpravljali so tudi o zborničnih uradnih dveh, viih, ki se bodo po predlogu svetnika g. Milka Senčarja uvedli tudi v Ptuj.

Emisija četrte tranše 5% posojila za javna dela. Kakor smo že poročali, je bila 1. t. m. izvršena emisija četrte tranše 5% srednjeročnih obveznic za financiranje javnih del, in sicer v višini 100 milijonov Din. V celoti je sedaj emitiranih za 400 milijonov Din teh obveznic. Ker ga je od prve tranše že amortiziranih 18 milijonov znaša stanje obveznic v obtoku 382 milijonov. Kakor pri prejšnjih tranšah so tudi nove obveznice vpisale v enakih delih Državna hipotekarna banka, Poštna hranilnica in Narodna banka. Kuponi novih obveznic se bodo honorirali 1. oktobra in 1. aprila in bo ta četrta tranša amortizirana 1. aprila 1941.

V februarju so narasle vloge pri 7 slovenskih hranilnicah. Po podatkih Zveze jugoslovanskih hranilnic v Ljubljani so hranilne vloge pri vseh (29) slovenskih hranilnicah v februarju sicer padle za 2,7 milijona dinarjev in so znašale skupaj 1009,9 milijona Din. Ta padec je sorazmerno neznamen. Razveseljivo je, da so narasle vloge na hranilne knjižice pri 5 hranilnicah, vloge v tekočen račun pri 8 hranilnicah, vloge v celoti pa pri 7 hranilnicah. Tudi pri številu vlagateljev opažamo ugodnejše stališče. Število hranilnih knjižic je naraslo pri 7 hranilnicah, število obstoječih tekočih računov tudi pri 7. skupno število vlagateljev pa pri 9 hranilnicah.

Narščanje novih vlog pri Mešni hranilnici v Ljubljani. V našem petkovem poročilu bi se moral poslednji stavček glasniti: Upati je, da bo ta naš največji slovenski denarni zavod čimprej prišel do popolne likvidnosti (ne likvidacije). Znatna oslabitev žitnih cen. Pod vplivom poročil o ugodnem stanju žitnih posevkov so žitne cene na ameriških borzah zadnje dni naglo popustile. V Chicagu je pšenica za maj v začetku meseca notirala 142 — 144 centov; v torek je bil zabeležen tečaj 139, v soboto pa je že popustil na 130 in se je večeraj nekoliko popravil na 132½. Na našem trgu je oslabitev zunanjih tečajev povzročila v petek padec cen pšenici za 10 Din pri meterskem stotu. Večeraj pa je »Prizad« znova znižal nakupno ceno in je kupal potlisko pšenico (ladijsko blago) po 165, vavgansko blago pa po 160 Din pariteta Novi Sad.

Odlični štof za celo spomladansko obleko samo 360 do 450 dinarjev!

Kakovost enaka najboljši angleški. Vzorec po Vaši izbiri in okusu.

Štof zamenjamo ali vrne ali barvi naših tkanin mo

mo denar, ako kakovosti reke opravičeno očitati.

Cene naših štofov za narjev meter.

obleke 120 do 180 di

Štofi za vsak žep in za vsak ukus

Vlada TEOKAROVIĆ i Komp. Industrija volnenih tkanin

Paraćin

Prodajalne:

LJUBLJANA
Gradišče št. 4

ZAGREB
Jurijčeva 4

BEOGRAD
Knez Mihajlova 36

In v vseh večjih krajih Jugoslavije

Peo R

»Philips« bo pri nas zgradil tvornico za radijske aparate. Iz Beograda poročajo Jugoslovenski kurir, da je trgovinsko ministrstvo izdalo tvrdki »Jugoslovensko trgovsko« »Philips« a. d. iz Beograda dovoljenje za gradnjo tvornice radijskih aparatov. Tvornico bodo zgradili v Pančevu pri Beogradu. To bo prva industrija radijskih sprejemnikov na Balkanu. Z gradbenimi deli bodo takoj pričeli. Tvrdka »Philips«, ki ima svojo centralo na Nizozemskem, je že pred dvema letoma zaprosila za koncesijo za tako tvornico.

Naš klirring v Italijo. V starem klirringu v Italijo se je saldo naših terjatev v tednu od 8. do 15. t. m. za malenkost dvignil na 47,6 milijona lir. V novem klirringem račun pa se je saldo našega dolga prav tako povečalo za 0,4 na 28,4 milijona lir, medtem ko je v prejšnjem tednu nazadovilo od 32. na 28. milijonov.

Nazadovanje naših klirringovskih terjatev v Nemčiji. V poslednjem tednu se je saldo naših klirringovskih terjatev v Nemčiji pčnovno zmanjšal. Ta saldo je znašal v začetku aprila 35,4 milijona mark; do 8. aprila se je skrčil na 31,6 milijona mark, v zadnjem tednu pa se je ponovno skrčil na 29,2 milijona mark.

Začasno ukinitve carine na šveplo. Finančni minister je na osnovi zakona o carinskih tarifih in na predlog ministrov za trgovino in industrijo in za kmetijstvo izdal odlok o oprostitvi carine na čisto šveplo in na šveplen cvet po točki 2. tar. št. 197. uvodne carinske tarife, in sicer za dobo 6 mesecev od dneva razglasitve odloka v »Službenih novinah«. Ta odlok se ne nanaša tudi na listo šveplo in šveplen cvet, ki je prijavljen s splošno prijavo, a še ni dvignjen iz carinarne.

Borze

19. aprila

Na ljubljanski borzi so se danes v privatnem klirringu trgovali avstrijski šilingi po 8,00 in angleški funti po 238. V zagrebškem privatnem klirringu je bil prav tako promet o avstrijskih šilingih po 8,00 in v angleških funtih po 238, medtem ko je bilo za grške bone povpraševanje po 31,25. Nemški klirringi čeki stanejo v Ljubljani 12,19, v Beogradu 12,09499 in v Zagrebu 12,10, odnosno za 15. junij 12,15.

Na zagrebškem efektnem tržišču je bil v vojni škodi najprej promet po 407, pozneje pa pri živahnosti tendenci po 410 (v Beogradu po 409 do 409,50). Zaključki so bili še v 7% investicijskem posojilu po 78 (v Beogradu po 88,50) in v 7% Blairovem posojilu po 86,25 in 86,50 (v Beogradu po 86,75 do 87).

Devize

Ljubljana, Amsterdam 2391,16 — 2405,76, Berlin 1754,78 — 1768,66, Bruselj 736,70 — 740,76, London 214,41 — 216,47, Milan 228,94 — 232,03, Newyork 4333,50 — 4369,82, Curih 996,45 — 1003,52, Pariz 195,07 — 196,51.

Curih, Beograd 10, Pariz 19,5850, London 21,5450, Newyork 438,125, Bruselj 73,85, Milan 23,05, Amsterdam 239,90, Berlin 176,1750, Dunaj 80,60, Stockholm 111,10, Oslo 106,2750, Kobenhavn 96,20, Praga 15,2750, Varšava 83,20, Budimpešta 86, Alene 3,90, Bukarešta 3,25.

Efekti

Zagreb, Državne vrednote: Vojna škoda 408 — 408,50, 4% agrarne 52,50 — 52,75, 4% severne agrarne 51,75 — 52,50, 6% begluške 75,50 den., 7% invest. 87,75 — 88,50, 7% Blair 95,50 — 96; delnice: PAB 196 196, Stribovska 245 — 270, Sečerkana Osi-den. 210 den., Sečerkana Vel. Bečkerek 650 den., Gutmann 58 — 60, Dubrovačka 395 den., Jadranska 400 den., Oceania 280 — 310.

Beograd, Vojna škoda 409 — 409,50, (409 — 409,50), za maj 408 — 409, 4% agrarne 52 — 53 (52,50), 6% begluške 76,25 — 77 (76,50), 6% dalm. agrarne 74,25 den., 7% invest. 88 den. (88,50), 7% Drž. hip. banka 100 bl. 7% Blair 96,50 — 87,50 (86,75 — 87), 8% Blair 96,25 den., Narodna banka 7210 — 7260, PAB 196 den.

Blagovna tržišča

ZITO

+ Chicago, 19. aprila. Začetni tečaj: Pšenica: za maj 132,50, za julij 122,75, za sept. 119, koruza: za sept. 110.

+ Winnipeg, 19. aprila. Začetni tečaj: Pšenica: za maj 136, za julij 133, za okt. 122.

+ Novosadska blagovna borza (19. t. m.) Tendence slaba. — Pšenica: baška, srem-ska 168 — 170, slavonka 168 — 170, banatska 166 — 170, baška, potiska 175 — 177. Oves: baški, srem-ski, slav. 104 — 106. Ri: baška 144 — 146. Koruza: baška in srem-ska 91 — 92, banatska 90 — 91. Moka: baška in banatska »0g« in »0gg« 250 — 260, »2« 230 — 240, »3« 210 — 220, »6« 180 — 190, »7« 150 — 160, »8« 110 — 115. Otrobi: baški, banatski 88 — 91. Pižol: baški beli brez vreče 240 — 245.

+ Budimpeštanska termin. borza (19. t. m.) Tendence čvrsta. Koruza: za maj 12,08 — 12,09, za julij 12,67 — 12,69.

ZIVINA

+ Svinjski sejem. Na petkov svinjski sejem v Maršboru je bilo pripeljanih 241 svinj. Povprečne cene so bile: 5 do 6 tednov stari prasci 75 do 100 Din, 7 do 9 tednov stari 120 do 135, 3 do 4 mesece stari prasci 155 do 170, 5 do 7 mesecev stari 200 do 340, 8 do 10 mesecev stari 390 do 500, eno leto stari 660 do 900 Din. Svinje so se prodajale po 5 do 7 Din za kg žive teže in po 9 do 11 Din za kg mrtve teže. Prodanih je bilo 130 komadov.

Občni zbor grafikov

V svoji palači je v soboto zvečer zborovala ljubljanska Zvezna organizacija Saveza grafičnih radnikov (prej. ljubljanska podružnica te organizacije). Na občnem zboru je bilo zastopnikov po delegatih okrog 600 članov. Zvečer je bila v soboto, ki je bila v petek, je pokazala, da so mišljenja o delu in uspehih te organizacije in njenih funkcionarjev v pretekli dobi močno deljena. Opozicija, ki je imela okrog 100 glasov, večine, je nastavila proti dosedajni upravi in je vse kazalo, da bo tudi na občnem zboru prodrla.

V nekakem bojem razpoloženju se je potem tudi vršil redni občni zbor v soboto zvečer. Dosedanja uprava si je tu vsakega zelo prizadevala, ohraniti vsu pri starosti. Do bojnega glasovanja je prišlo pri poročilu nadzornega odbora te organizacije. Pri glasovanju o odobritvi tega poročila je bila nadzornemu odboru podana nezaupnica s večino okrog 100 glasov.

S to nezaupnico je bil dosedajni upravi organizacije zadan odložen udarec, ki se mu je pa vodstvo izognilo s tem, da je s pomočjo delegata centrale navzlic ugovorom opozicije občni zbor zaključilo, odnosno razpustilo. Do volitev novih odborov po takem sploh ni prišlo in je danes v organizaciji nekam čudno stanje: najvažnejši, nadzorni odbor, je dobil nezaupnico s približno tripeltesko večino, oddanih glasov, novi odbori pa še niso izvoljeni, ker je občni zbor prej razpustil delegat centrale, ki ga — kakor trdijo člani opozicije — do tega ni bil upravičen, ker je ljubljanska organizacija samostojna Občni zbor je trajal od 7. zvečer pa do 5. zjutraj.

Radio

Sreda, 21. aprila

Ljubljana 12: Operelni venčki (plošče). — 12:45: Vreme, poročila. — 13: Čas, sporod. obvestila. — 13:15: Plošče po željah. — 14: Vreme, borza. — 18: Mladinska ura: O jadralskem letalstvu (g. Janko Colnar). — 18:20: Kako si pripravim zbirko meluljev (g. M. Zor). — 18:40: Zavarovanje delavcev za starost (g. R. Smernu). — 19: Čas, vreme, poročila, sporod. obvestila. — 19:30: Nac. ura: Slovenska literarna kritika (g. Božidar Borko). — 19:50: Uvod v prenos. — 20: Prenos opere iz ljubljanskega gledališča. V odmorih: Glasbeno predavanje (G. Vilko Ukmar) ter napoved časa, vreme, poročila, sporod.

Beograd 17:20: Narodna glasba. — 18:20: Plošče. — 19:50: Narodne pesmi. — 20:30: Humor. — 21:30: Orkestralna glasba. — 22:20: Plošče. — Zagreb 20: Prenos iz Ljubljane — Praga 19:20: Koncert orkestra in solistov. — 20:15: Jugoslovenske narodne pesmi. — 22:20: Plošče. — 22:35: Stravinskijev koncert za dva klavirja. — Varšava 19:20: Plošče. — 21: Chopinove

Medtem ko si nekateri prizadevajo likvidirati špansko vojno

so čete generala Franca vkorakale v Orreagiano na baskijskem bojišču

Skrivnost petorčkov

Množestveni porodi in spački - Kozmični žarki povzročajo smrt

Številnim teorijam o istočasnem rojstvu več otrok, torej od dvojčkov do petorčkov, se je pridružila nova, in sicer ji je duševni oče dr. Orest Caldwell, predsednik ameriške zveze astronomov amaterjev in upravnik Rockefellerjevega muzeja za znanost in industrijo v New Yorku.

Ta teorija temelji, kakor sporoča doktor Caldwell sam, na celi vrsti poskusov, ki so jih napravili na medicinski fakulteti kolumbijskega vseučilišča. Močeradri in druge manjše živali so rabile kot poskusni objekti. Razi-kovalej so dražili in tudi lahko ranili lista mesta na drobni embrijih teh živali, na katerih rasejo pozneje spretni in zadnje noge, ušesa in drugi zunanji organi. Posledice takšnih posežkov so bile presenečljive. Organizem takšnim posežkom ne podleže, temveč se jim postavi z mnogo energije po robu. Tako so zrastle na pr. močeradom, ki so jih na ta način dražili, namesto dveh nog, štiri noge. Nastavek bodoče noge pa so mogli preložiti brez težave tudi na drugo mesto, tako ob strani žreca. Polem je noza na tem nenavaden mestu rasla povsem normalno in kadar je hotela živalica gobec odpreti, je udarila z nogo krepko po tleh. Po mnenju dr. Caldwellja odgovarja tudi človeški zplodok na takšen način na dražljaje, njih posledica pa morajo biti množestveni porodi, torej ne samo dvojčki, trojčki, četvor-

čki in petorčki, temveč tudi ljudje s šestimi prsti, s tremi nogami, z dvema glava-ma itd.

Na vprašanje, od kod morejo priti ti zunanji mehanični dražljaji, pa odgovarja dr. Caldwell na način, ki spominja malo na babjo vero. Izvirajo iz svetovne prostornice, pravi, spovzročajo jih kozmični žarki, ki nastajajo iz sončnih peg in neštevilnih zvezd na nebu. Tu opozarja dr. Caldwell na svetovno znana raziskovanja dr. Millikana, ki je na fotografsko ploščo posnel drobne svinčene atoma po kozmičnih žarkih. Kozmični žarki se ne ustavljajo pred nobeno oviro, ugotovili so jih na pr. več nego deset metrov pod newyorškimi cestami, v podzemeljski blaginji, katere oklepne stene so prebili brez težave. Ti žarki prihajajo neprebrano z velikansko silo na zemljo in prodirajo tudi skozi človeka. Po Caldwellovej teoriji pa je naš organizem pripravljen na to bombardiranje iz vesoljnosti in se mu neprestano upira. Če moč organizma popusti, tedaj se izprezvrže boj med telesom in kozmični žarki v bolezen. Organizem na zadnje vendar izgubi svojo moč in človek umre. Če bi ne bilo kozmičnih žarkov, tedaj bi ljudje tudi ne umirali, pravi ameriški znanstvenik. Občutljivost mnogih ljudi in živali do njih pa se izraža tudi z množestvenimi porodi in pokvečenostmi.

Kraljevske dragocenosti na razstavi

Spominki iz angleške vladarske hiše v Londonu

V Londonu so otvorili razstavo vsakovrstnih spominkov iz angleške kraljeve hiše. Tu so razstavljeni različni kosi oprave in drugi predmeti, ki pogostoma nimajo posebne umetniške vrednosti, a veliko vrednost kot spominki na člane kraljeve družine, ki so jih uporabljali.

Kraljica Elizabeta je med drugim razstavila miniaturno prestolonaslednico Elizabete. Portret izvira iz časa, ko je štela princesa dve leti. Tega predmeta v javnosti še nikoli niso videli. Videti je nadalje vezeno blazino, ki jo je izdelala svoječasnica kraljica vdova Mary in jo poklonila kraljici Aleksandri.

Iz grada Windsora so pripeljali na razstavo harmonij, na katerem je kraljica Viktorija vsako nedeljo igrala cerkvene naprave. Videti pa je tudi relikvije, ki spominjajo na krvave dni v preteklosti. Med drugim so razstavili koder justifikiranega kralja Karla I., katerega se drži še krl. Obleke, ki so jih nosili otroci carja Nikolaja II., spominjajo na tragedijo ruske vladarske rodbine. Vrednost poedinih pred-

metov morda ni posebno velika, vse skupaj pa cenijo na kakšnega pol milijona funtov, ne glede na vrednost, ki jih imajo kot zgodovinski predmeti.

Druga stran sodobne Nemčije

Najnovejši posnetek generala Ludendorffa, ki se je šele pred kratkim sprijaznil s kancelarjem Hitlerjem. Ludendorff nastopa zdaj kot fanatičen propovednik novega poganstva

V Ameriki se pripravljajo na sončni mrk

Letos 8. junija bo popoln sončni mrk, ki bo viden v južnem delu Tihega oceana. Ameriška zemljepisna družba in astronomi pripravljajo tja ekspedicio, ki naj bi ta mrk opazovala. Ekspedicio bo štela 11 članov, vodil jo bo pa prof. dr. Mitchell, ravnatelj McCormickove zvezdarne virginijskega vseučilišča.

Učenjaki odpotujejo s svojim spremstvom najprvo do Honoluluja, potem do Feniksovih otokov. Ameriška vlada je dala za to ekspedicio na razpolago iskalca min. Odprava bo imela svojo brezlično postajo in živil za šesttedensko bivanje na omenjenih otokih. Sončni mrk bo trajal 4 minute, priprave zanj pa bodo trajale pol-drug mesec.

Zlata obleka kraljice Mary

Kraljica-vdova Mary se je po pregledu cele vrste toalet odločila za tisto, ki jo bo nosila ob kronanju svojega sina. Kakor vedno, je dala tudi to pot prednost preprosti liniji, ki učinkuje posebno elegantno.

Obleka, ki jo sedaj izdelujejo, je iz blaga, ki je prepreženo z zlatom, uvezeni pa so motivi vrtnice in motivi iz srebra. Nad to državno obleko bo nosila kraljica-vdova purpurni kraljevski plašč z dolgo vlečko. Edini kos krzna predstavlja hermelinov okras na ovratniku. Razen te zlate obleke bo imela kraljica Mary pri drugih dvornih svečanostih srebrno obleko z zlatimi vezinami. V tej obleki se bo udeležila velikih sprejemov po kronanju. Ob banketu pri londonskem županu bo nosila s srebrnom prepreženo oblačilo in istotakšen klobuk.

Umetalni ogenj v Parizu

Z vsemi sredstvi se Pariz trudi, da bi letos privabil čim več tujcev na svetovno razstavo. Na vrhu Eiffelovega stolpa spuščajo od časa do časa tudi umetnalne ognje, ki kažejo najboljšo, kar je doslej v tej stroki ustvarila pirotehnika

Ponesrečeno fakirstvo

Zavod za psihološke raziskave na londonskem vseučilišču je preizkusil po znatnih metodah neko fakirsko umetnijo. Šlo je za ugotovitev, ali morejo ljudje res z bosimi nogami stopati skozi ogenj, ne da bi si ožgali noge.

V ta namen so izkopali ozek jarek na prostem polju, ga napolnili z vejami in poleni in to prižgali. Za poskuse so se bili javili neki indijski fakir, toda poklicni fakir, in trije mladi Angleži, njegovi učenci. Eksperiment se je popolnoma ponesrečil. Niti fakir niti njegovi učenci niso mogli brez škode čez ogenj. Noge so si bolj ali manj ožgali. Poskusu je prisostvovalo kakšnih trideset vseučiliških profesorjev in osemnajst zdravnikov.

Za deset let je odpodil skrbi

Originalna pogodba Holandca v Parizu

Neki tridesetletni Holanec je imel dvakrat srečo, da je prišel do precejšnjega imetja, a obakrat ga je zapravil v kratkem času. Bas'ko mu je šlo spet zelo slabo, je prejel iz Pariza vest, da je tam umrl njegov stric in mu ostavil lepo vsoto.

Holanec je odpotoval takoj v francosko prestolnico, ker se je pa bal, da bo kmalu spet na slabem, si je izmislil originalno rešitev. Ko je prejel denar, je stopil k lastniku zelo znanega pariškega restorana in mu dejal, da hoče biti deset let njegov slatni gost, plačati pa mu hoče za deset let naprej za dva obeda na dan.

Lastnik se je čudil, pa je le napravil račun, ki mu ga je mladi moč takoj, ko sta podpisala pogodbo, poravnal. Nato je stopil Holanec k enemu najintimnejših pariških krojačev, v trgovino s finim perilom, k odličnemu čevljarju, najbolj

Otvoritev konference o kapitulacijah v Montreuxu

Mustafa Nahas paša, šef egiptске vlade, med otvoritvenim nagovorom

475 kg na poročnem potovanju

Najdebelejši zakonski par na svetu

Najbolj nenavadni zakonski par, ki je kdaj stopil na angleška tla, se je izkrcal te dni, kakor poročajo londonski listi, v pristanišču Southamptonu. Gre za dva »nadčloveka« s skupno težo 475 kg, ki sta se pred nekoliko tedni v Johannesburgu poročila in sta sedaj na poročnem potovanju po Evropi.

Barney in Joy Worthova, kakor se imenujeta, izvirata iz Cookstowna v Avstraliji in se poznata že od rane mladosti. Sicer štejata danes na 21. ona 23 let. Ze več let nastopata v cirkusih in varietejih kot posebna točka in sta gostovala že po raznih celinah. Barney tehta 300 kg, njegova mlada žena pa »sam« 175 kg. Lahko si mislimo, da polagata mnogo na naslov »najtežje zakonske dvojice na svetu«. A lahko si tudi mislimo, da jima življenje ni ravno prijetno.

To se je pokazalo n. pr. ob njunem prihodu v Southampton. Med tem ko se je pristajalni most le sumljivo upogibal in tresel, ko je stopala ga, Worthova po njem, je bilo že nemogoče, da bi spravili njenega moža na ta način na kopno. Moral je stopiti v odprt zaboj, ki so ga postavili s pomočjo žerjava na breg. Samo tako je bilo mogoče iztovoriti najtežjega moža na svetu.

Med njunim potovanjem v London so nastale še večje težave. Dočim se je lepa Joy še nekako stisnila skozi vrata v kupé, je moral mladi mož utaboriti v prtljajnem vozu. Ob prihodu v London se je primerila nezgoda, ki bi lahko imela usodne posledice. Noben sofer ni hotel sprejeti dvojice v svoj voz in tako sta se morala zadovoljiti z avtobusom.

Poglavje zase je bilo iskanje primerne zatočišča. Vsa večja gostinska podjetja so vljudno, toda odločno odklonila čudna zakonca. Bala so se, da bi se podirale postelje pod njima. Nazadnje sta morala položiti večjo kavčico zoper to nevarnost, preden se je neki hotelir odločil, da ju sprejme. Neka priča pripoveduje, da je dvojica samo za prvi zajtrk snedla 12 jajc, 3 funte mesa, 4 in pol funta kruha, 4 funte masla, 2 funta klobas, lonc meze in 7 vrčev čaja. Ob 11. sta bila že spet lačna in sta popravila zato malenkost 12 mesnih paštet. Barney sam pripoveduje, da je njegovo življenje precej draga zadeva. Za svoje obleke potrebuje po 8 m blaga in stanejo seveda trikrat toliko, kolikor normalne obleke. Edini oblačilni kosi, če jih smemo tako imenovati, ki jih lahko kupi že narejene, so gumbi za ovratnike, za manšete in jermeni za čevlje. Vse drugo mu morajo posbe delati, celo ovratnice.

Barney poje za kosilo redno 2 litra juhe, kokoš, poldrug kilogram svinjine in cel skaf zelenjave ter krompirja. Stvar je tem težavnejša, ker ne zahteva samo njegovo telo tako izrednih množin jedi temveč mora tudi sam paziti na to, da pojé čim več, kajti drugače bi se utegnilo zgoditi, da bi ga kakšen tekmeec zasenčil kot najdebelejšega in najtežjega moža na svetu.

Z njegovo ženo je ista. Ko ji je bilo osem let, si je služila za življenje že kot najtežja deklica na svetu. Pozneje je tehtala celo 233 kg in je bila več let svetovna damska prvakinja glede telesne teže. Potem si je mahoma zmislila, da bi postala normalna ženska in začela je z zdravljenjem, ki naj bi jo napravilo vitko. To zdravljenje je bilo pretežno in predrago, da bi ga mogla zdržati. V letu dni se je »posušila« že na 144 kg. Sama pravi, da je bila takrat podobna »črti«. Posledica pa je bila, da je ni hotel noben cirkus več in noben varieté. Tako je morala začeti z nasporno kuro, ki naj bi jo napravila spet debelo. Njeni naporji niso ostali brezuspešni, kajti kakor smo rekli, tehta danes že spet 175 kg. To seveda še vedno ni dovolj, da bi se mogla ponašati kot najdebelejša ženska na svetu, toda Joy je trdno odločena, da doseže prejšnji rekord. Svoje medene tedne hoče porabiti za mastilno kuro. Navzlic vsem težavam, ki jih imata v življenju, sta Barney in Joy v ostalem vedno dobre volje. Nikoli se ne pritožujeta nad svojimi 475 kg, saj jima dajejo možnost dobre eksistence.

Novi angleški kovanci

V Angliji so izročili prometu nove novce po en penny, prve novce s sliko kralja Jurija VI. Kovance kaže zgoraj čelno, spodaj pa hrbtno stran

A NEKDOTA

Caruso je z nekim prijateljem stavil, da bo občinstvo komaj opazilo, če bo enkrat pel za kakšnega tovariša. Seveda ga pri tem ne bo smelo videti. Publika manj cenil lep glas nego slovitost ime. Umetnik je imel kmalu priliko, da je to stavo dobil. Na programu so bili »Pagliacci«. Prevzel je ulogo drugega tenorja tam, kjer zapoje ta slovitost serenado za odrom. Caruso je pel to arijo tako lepo kakor nikoli. Toda bilo ni skoraj nobene roke, ki bi zaploskala. Caruso je stavo dobil — bil pa je potem več dni slabe volje, da je imel vendarle prav.

VSAK DAN ENA

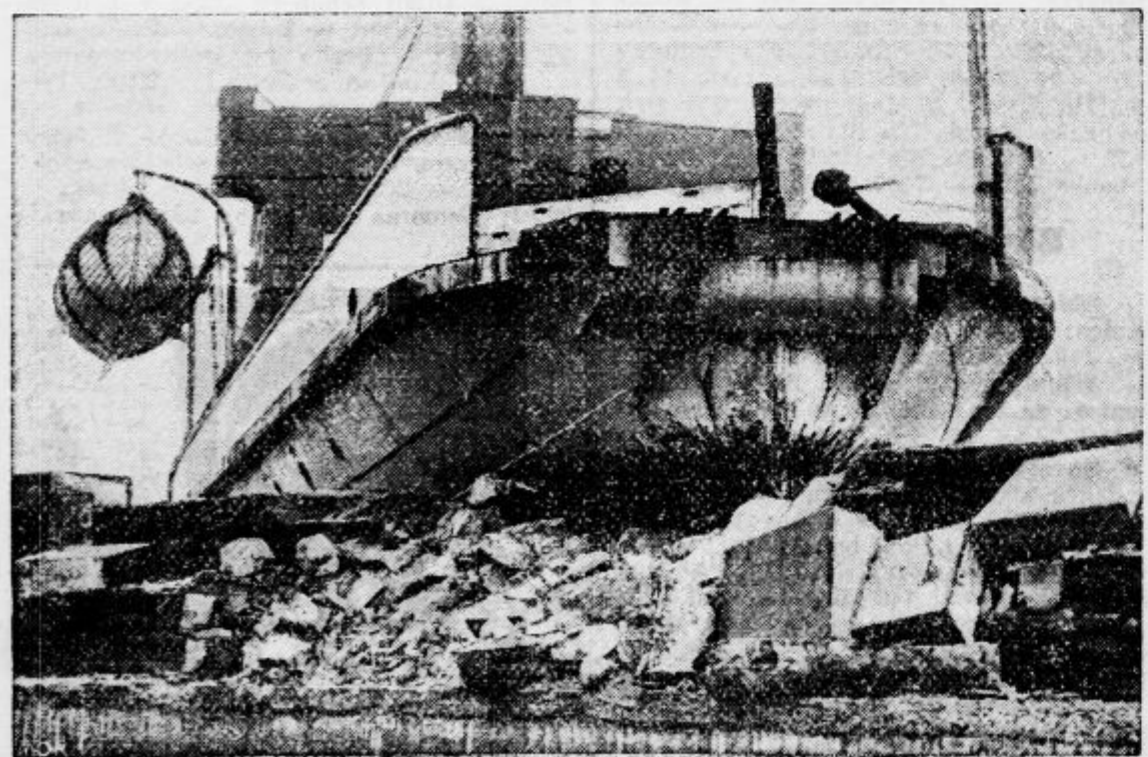

»Noben moj avto ni porabil tako malo benzina kakor ta...« (Everybody's weekly)

Točno plačuj »Jutru« naročnino

Varuj svojem zavarovalnino

Poškodovana transportna ladja

Švedska ladja »Malmö«, ki je prevažala vlake iz Kodanja v Malmö in v obratni smeri, se je na eni izmed povratnih voženj v Kodanj močno poškodovala. Zadelo je ob utrjen otočić Middelgrunden pred kodanskim pristaniščem

Radenska
prirodka mineralna voda

Srce, ledvice, živce, (nervozno, razburjenost, prenapetost in slabe živce), ženske, kataralne in nervozne motnje (beli cvet, neobčutljivost i. sl.) prehodna doba žen in moških (klimakterij, jetra, želodec, kamne, spolne slabosti in motnje (splošne kakor tudi nervozne), sklerozo, notranje žleze (sladkorno bolezen, gihl i. t. d.) zdravi z dobrim uspehom

RADENSKO ZDRAVILNO KOPALIŠČE
(pri Mariboru).
Zahtevajte prospekte!

Kupujte domače blago!

A. POLTZER:

Kaminski napušč

Prigode Patricije Holmove

št. 13

Natakar je pokazal proti izhodu.

»Onile gospod! — Sicer pa — ta mah je izginil!«

Patricija je osuplo odprla ovoj. Na polji papirja je bilo s svinčnikom v naglici zapisano:

»Miss Holm, govoriti moram z vami v važni zadevi. Za vašega deda, lorda Kingsleya gre. Pričakujem vas ob Greenparku, za hotelom »Ritz« še enkrat naj pripomnim, da je zadeva silno važna. Prosim, pridite brez prijateljice! Henry Meller.«

Patricija je spustila pismo na kolena. Skrivnostno sporočilo jo je bilo popolnoma zmedlo. Kaj je hotel od nje ta Meller, ki je bil, kakor sta ji rekla nadzornika v Scotland Yardu, tajnik njenega izginulega deda?

V prvem trenutku je hotela pismo kratko malo raztrgati, ne da bi se zmenila za njegovo vsebino. A potem se je premislila. Konec koncev vendar še ni bilo dokazano, da sta Meller in Ortega ista oseba.

Cez deset minut je bila Patricija na kraju, ki je bil v pismu označen. In že je stal Meller zraven nje.

»Hvala vam, miss Holm, da ste takoj prišli. Niti trenutka ne smeva izgubiti, ako hočete najti svojega deda še živega. Želj vas videti —«

Velika limuzina je čakala. Patricija je krenila proti vozu. Prav za prav se ni zavedala, kaj dela. Vstopila sta in avto ju je odpeljal. Naglo sta prevozila Pall Mall, Strand, Fleet Street, Ludgate Hill in Canon Street. Patricija je še spoznala Tower, nato ji je postala okolica neznana. Očividno je šla voznja v vzhodni konec Londona.

Voz je jel mahoma zavirati, nekakšna vrata so se odprla avtomobilu in se spet zaprla za njim.

»Tu sva zdaj. Prosim, miss Holm, izstopite!«

Patricija je ustregla Mellerjevemu pozivu in nekoliko vznemirjena vprašala:

»Kje je lord Kingsley?«

Začula je nesramen smeh, nato pa Mellerjev glas:

»Ljuba miss Holm, tudi sam bi še prerad zvedel, kje je lord Kingsley v tem trenutku —«

Bila sta na temnem dvorišču, ki so ga obdajali visoki zidovi. Avtomobil se je bil ustavil tik pred kamenitimi stopnicami, ki so vodile k nizkim vratom. Ta so bila samo priprta, in bled žarek svetlobe je uhajal skozi ozko režo. Med dolgo vožnjo je imelo dekle veliko preveč opravka s svojimi mislimi, da bi bilo utegnulo zadajati spremljevalcu radovedna vprašanja. Šele pogrjivši odgovor, ki ji ga je bil Meller pravkar dal, je zbudil njeno zapažanje.

Premagala je tesnobo, ki jo je mahoma pograbil, in dozdevno mirno vprašala:

»Kaj naj to pomeni? Spremila sem vas semkaj ker ste mi rekli, da leži lord Kingsley na smrti postelji in me pričakuje... Ali ste me mar prevarili?!«

»To je krepka beseda, miss Holm! V zadregi sem se poslužil majhne laži, ker sem upravičen dvomil, ali bi drugače šli z menoj. Prosim, ne zamerite, da sem vas uknil...«

»In kaj hočete od mene?« je osorno vprašala.

»Prosim, miss Holm, ali ne bi rajši stopila v hišo?«

»Zastran mene,« je odvrnila. »Opozorim vas pa, da nimam mnogo časa. Rada bi bila še pred polnočjo doma...«

Meller ni odgovoril. Šel je naprej, in Patricija je stopila za njim v dokaj velik prostor. Tu je bil neki možiki, ki je ob njunem prihodu vstal in brez besede izginil.

Soba je bila skopo opravljena, vendar z dobrim pohištvom. Meller je vjudno pokazal na stol in tudi sam sedel.

Pogledal je na uro in rekel nato z lahkotnim, kramljavačim glasom:

»Ljuba Patricija...«

Segla mu je v besedo: »Za vas nisem Patricija, ampak miss Holm!«

Meller se je nasmehnil.

»Kakor izvolite, miss Holm! Konec koncev lahko še pol ure potrpim...« Spet je pogledal na

uro in mirno dejal: »Ob enajstih pa šestnajst minut bom imel brezpogojno pravico, klicati vas s krstnim imenom!«

Patricija je pobledela in prvokrat izgubila oblast nad seboj. Poskočila je s stola.

»Takoj hočem zapustiti to hišo!«

Meller je menda preslišal njene besede. Glas mu je hladno zavnel: »Ostanite na svojem mestu, miss Holm! Nisem vam še povedal, čemu sem vas povabil semkaj...«

»Saj me tudi ne zanima —«

»Miss Holm, ob enajstih pa petnajst, torej čez kakih pet in dvajset minut, se z vami poročim!«

Patricija je bila pripravljena na marsikaj, a to stvarno pojasnilo jo je popolnoma zbegalo.

»Vidim, da vas moje besede presenečajo, je Meller mirno nadaljeval. »Rad bi vam dal več časa, da se spriznate s to mislijo. A razlogi, ki vam jih ta mah ne morem natančneje pojasnjevati, na žalost naujo terjajo, da se izvaši poroka še pred polnočjo...«

Patricija je bila svojo prepadenost toliko premagala, da se ji je vrnil dar jezika. Obrzdano je rekla:

»Smatratl hočem, da si dovoljujete šalo! To je slaba šala, gospod Meller — če vam je res tako ime!«

»Slučajno je to moje pravo ime, miss Holm. In nikoli si ne bi odpuštil šale v toli resni zadevi! Čez četrte ure pride neki gospod. Ta gospod je pastor in naju bo poročil.«

Kulturni pregled

Pia in Pino Mlakar v Zagrebu

Po treh odličnih uspešnih gostovanjih, vedno pred razprodanim gledališčem, sta naša slavna rajaka Pia in Pino Mlakar odpotovala nazaj v Zürich. V piatih tednih sta postavila na oder skupno z zagrebškimi baletom nemara največji balet po Čajkovskem »Hudica na vasi« in lastni koreografiji in režiji ter na glasbo prof. Frana Lhotke, rektorja Glasbene akademije. Prof. Lhotka je znan po svojih pesmih in zborih ter po komornih, orkestralnih in scenskih delih, zlasti po operah »Minka« in »More«. Stalno umetniško sodelovanje med zagrebškim skladateljem in našima koreografima je že do sedaj obrnilo dva prvovrstna velika baleta, razen »Hudica na vasi« še dobro znano in takisto izredno »Srednjeveško ljubezen«. To koristno sodelovanje se bo nadaljevalo in bo gotovo obrnilo še kaj novih sadov. Morda leži tajna velikega mednarodnega uspeha Mlakarjevih prav v tem ozkem sodelovanju med koreografom in skladateljem, ki vse svoje umetniško ustvarjanje usmerja po zahtevah tehnike moderne pesla.

To je tudi poudarjal sam Pino Mlakar pred krstno predstavo v Zürichu. Sodobni balet zahteva scensko glasbo, ki mora biti hkrati plesno kreativna. Zato mora imeti glasbenik, ki hoče komponirati balet, predvsem koreografsko-scenski čut.

Po uspehih v Zürichu in Karlsruhe smo torej videli tudi v Zagrebu odlično jugoslovansko premiero »Hudica na vasi«. Zakaj nismo mogli ob tej priliki pozdraviti naša umetnika tudi v Ljubljani? Pino Mlakar nam je povedal, da se nada, da bo še prišlike tudi za njuno ljubljansko gostovanje in sicer najbrže v jeseni. Tokrat jih je namreč izrecno povabilo le tukajšnje gledališče. Umetnika se vrmeta v Zagreb v juniju, da nastopita ob priliki velikega hrvaškega kulturnega tedna, ko bo Seljačka Sloga zopet priredila svojo veliko revijo hrvaškega folklorja in ko bo tudi festival hrvaške glasbe. Po odhodu v Dalmaciji prideta umetnika v jeseni na več mesecev v Slovenijo ter se bosta naselila na Dolenjskem, nekje ob Krki, ker hoče Mlakar svoji soprogi prvokrat pokazati svoj domaći kraj (Novo Mesto). Pino mi je tudi izdal skrivnostno njunega nenadnega bivanja v domači idili, blizu Zagreba: S prof. Lhotko pripravljajo namreč zopet nov veliki balet v treh delih, toda samo za njiju, brez zborov. To je vse, kar mi je hotel zaenkrat izdati. Potemtakem se bo gotovo nudila tudi možnost ljubljanskega gostovanja ob sodelovanju z ljubljanskim baletom. Že sedaj je nedvomno samo to, da so po zagrebških uspehih Lhotka-Mlakarjevi baletni končno našli pot tudi na jugoslovansko gledališče. Sicer sta v Beogradu naša umetnika v najboljšem spominu po gostovanjih v baletih Richarda Straussa »Pripovedka o Josipcu ter »Till Eulenspiegel«. Od njihovih inozemskih uspehov mi omenimo samo rekonstruirano lastno koreografijo Beethovnega »Prometeja«, Mozartovega »Rekruitiranja« pod taktirko samega R. Straussa, Foulletjevo koreografijo Straussove »Couperinove suite« ter lastno koreografijo Kulmova »Plavega cveta«, ki je dobil prvo nagrado švicarskih skladateljev. To izredno umetniško visino sta dosegla Mlakarjeva samo z vztrajnim dolgoletnim delom brez tuje pomoči in tudi nista bila tako srečna, kakor baletna skupina Jooss, ki je pravkar gostovala v Zagrebu, in ki je našla podporo mogočih angleških mecenov.

Balet »Hudica na vasi« ima za podlago jugoslovansko ljudsko legendo o hudici in njegovem vajencu. Tudi glasba in koreografija hoče biti stilizirano folkloristična na podlagi domače ljudske poezije in z elementi domačih ljudskih plesov. Predhodnik mu je bil kratki balet »Hudica in njegov vajenc« po scenariju skladatelja Grgoševića in na glasbo Lhotke. Osnovna fabula je ostala narodna, a je tako bistveno predelana in razširjena, da je sam Grgošević priznal, da je to popolnoma novo delo. Od necele ure je balet narasel na tri ure s partituro na 300 straneh, ter seveda dobro izpolnjuje ves večer. Ta balet je prav za prav sestava baleta in čiste pantomine. Zagrebška kritika je sprejela veliki balet iz hrvaškega kmečkega življenja, ki je sedaj tako visoko v modi, zelo dobro, vendar Mlakarjeva nista bila popolnoma zadovoljna, ker smatrala, da je bil premalopoudarjen izredni značaj tega res edinstvenega dela. Vsekakor je tudi to delo pod močnim vplivom ruske narodne plesne umetnosti, zlasti »Petruške« Stravinskega in tudi Dvořáka. Lhotkina glasba z mnogo ritma olajšuje delo koreografu. V razširjenem »Hudici na vasi« mu je narodni melos samo podlaga, na kateri gradi dalje, a ne zapusti naš in splošno slovanski folklor.

Poglavitno je v tem baletu, da je glasba tako rekoč zrasla s plesno sceno. V instrumentalni se posebno odlikuje mojster Lhotka v posameznostih, kakor tudi v skupni konstrukciji. Sploh je vsa partitura tehnično precej pretenciozna. Mlakarjeva sta v svojih fantastično-grotesknih plesih pokazala veliko umetniško višino ne samo v plesnih kretanjih, marveč tudi v notranji duševni emociji. Solistični in skupinski plesi so pokazali vso njuno izredno invencijo in fantazijo. Delo je polno scenskih efektov, ki so stalno navduševali publiko. V plesih glavnih solistov je treba posebno naglasiti elastičnost in lahkoto, s katero sta izvajala svojo težko nalogo. Od posebno efektih scen in plesov naj omenimo ločitev src s hudici vimi rokami, fantastično razpadanje plesalca, valcer hudiceve stare mame ter duhovito snubitev. Tudi scenograf Marijan Trepsič si je dal truda in je ustvarjal preprosto in primerno scenacijo. Od ostalih solistov je bil najboljši Oskar Harmoš, član beograjskega baleta, ki je plesal hudica, potem hudiceva stara mati Olga Orlova, Josip Kavur (stric), Zv. Pintar (»provodadžija«) in Ivan Susović (ženin). Dolge tri ure tega baleta potekajo neverjetno hitro. Osem slik v treh delih se vrste s tako naglico, da publika nima niti dovolj prilike, da pritrjuje. Tako zanimivo delo je ustvarjalo skladno sodelovanje kompozitorja in koreografa. Scenarij po narodni pripovedki je zelo zanimiv: Hudicevi prsti razdirajo ljubezen Mirka in Jele in Mirko pride popolnoma očaran pod oblast nečistega in postane vajenc njegove stare mame. Toda v peklju se skesa in zvičajno zbeži z vražjim plaščem iz pekla; hudici pa z gromom razžene svate Jele in bogatega ženina, dokler ončno ne ne stopita oba zaljubljenca pred oltar. Hudici je bil pravi »horvatski vrag«, kakor si ga predstavlja preprosto ljudstvo in ne mednarodni Mefisto. Splošni vtis povečajo še zbori za odrom, ki jih uporabljajo na nekaterih mestih. Dirigiral je sam skladatelj, ki je z večšo roko vodil in avtentično tolmačil svoje značilno delo. Avtorji so bili nagrajeni z veliko cvetja in venci ter neskončnim aplavzom. Vsekakor je »Hudica na vasi« velik dogodek v mladem jugoslovanskem baletu, zlasti kot delo dvojice slavni slovenskih koreografov in plesalcev, ki sta v tej umetnosti dosegla največje uspehe v inozemstvu.

O. A. (Zagreb).

Šolska akademija

Po navodilih ministrstva prosvete so priredile ljubljanske srednje šole v nedeljo, 18. t. m. dopoldne v opernem gledališču akademijo pod naslovom »pevske nastope«. Nastopili so deški, dekliški in mešani zbori ter šolski godalni orkester, ki ga je predstavljal dr. učiteljska šola. Sodelovale so siedeče šole: dr. učiteljska šola v zboru in orkestru, dr. ženska realna gimnazija, gimnazija in učiteljska šola uršulink. I, II, in III, dr. realna gimnazija, dr. klasična gimnazija in mestna ženska realna gimnazija, vsaka z zborom pod vodstvom svojega pevovodje. Spored je bil skrbno sestavljen in navajal v zborih le slovenske avtorje (Jenko, Zeleznik, Premrl, Adamič, Ščekova, Satner, Vrhovski, Grbec, Kimovec, Foerster, Dolinar in Zirovnik) v godalnem orkestru pa priredbe skladb Čajkovskega in Dvořáka. V celoti so vsi nastopi bili nastudirani vzorno, kakor smo tega vajeni od našega učiteljsva in prireditvev je bila v masekaterem oziru pestrejša in zadovoljivejša kot mnogokateri zborovski koncert. Temu primeren je bil tudi aplavz ki se je mestoma dvignil do zahteve po ponavljanju. Čemur je tudi moški zbor II. dr. realne gimnazije ugodil in ponovljal Zirovnikovo priredbo narodne »Venček na glavičci«. Pri dekliškem zboru mestne ženske realne gimnazije je

bilo prijetno opaziti zvonki glas solistke, šolski godalni orkester učiteljske se je prav ugodno odlikoval z izvedbo obeh svojih točk, ostali zbori so z hvalevredno naščudiranostjo prispevali k uspehu nastopa. Imena posameznih zborovodij niso bila navedena na sporedu, da si gre ravno njim največ zaslug za uspešnost prireditve in največ pohvale za trud, ki so ga imeli s študiranjem. L. M. S.

Drugi simfonični koncert orkestra mariborske Glasbene matice

V sredo, dne 14. t. m. je priredil orkester mariborske Glasbene matice, pomnožen z godbeniki 45. pp., v unisoni dvorani svoj drugi simfonični koncert v letošnji sezoni. Koncert, katerega je oddajala tudi ljubljanska radijska postaja, je bil odprtjen z uverturo k operi »Euryanthe« K. M. Weberja, klasičnega mojstra in idealizatorja Beethovnega sloga. Delo je bilo s strani mariborskih simfonikov solidno izvedeno in je napravilo na nas vtis najbolj izdelane točke sporeda. Sledil je sodoben francoski skladatelj, avtor enega največjih simfoničnih del zadnjega desetletja. »Pacific« — A. Honegger s simfoničnim poemom »Pastora-

lom tako globoko proniknil v najširše plasti našega naroda. Vprašajmo elcheherna Šolarčka; če ne bo poznal nobenega naših velikih mož, bo gotovo poznal E. Adamiča. — Adamič je seveda moral najprej umreti, da smo ga v Mariboru spoznali kot orkestralnega komponista, ko je vendar bila spisana ta suita že pred dvajsetimi leti. Tudi po svoji dovršenosti ne zaostaja to delo za slinljivi deli svetovnega slovesa. Prepričan sem, da bi nam Adamič na orkestralnem polju ustvaril še mnogo več, če bi ga »bota smrt« ne vzela ravno v času, ko je v njem zorelo nebroj načrtov. Delo, ki očituje vseskozi veliko Adamičevo instrumentalno intuicijo, je bilo podano zelo dostojno in je orkester zvenel vseskozi kompaktno. Program je zaključil Čajkovskega »Capriccio italijenc«. V tem delu prikazuje skladatelj predvsem karakter italijanske duševne lahkonosti, ki preide na nekaterih mestih v obravnavo precej banalne italijanske populirne popevke. Tudi v instrumentalni uporabi karakteristično Donizettijeve in Verdieve spremljavo, da ostane tembolj zvest naslovu skladbe. Vendar ne more skladba že zaradi svoje dolgovčnosti zapustiti v poslušalca globjega vtiska.

Dirigent g. M. Kozina je tudi tokrat utrdil svoj sloves dobrega muzika in dirigenta. Orkester pa je nastopil kot homogena družina, vendar pa je za spoznanje zaostajal za dovršenostjo svojega letošnjega prvega koncerta. Občinstvo, ki je le pičlo zasledilo prostore velike unisonse dvorane, je sledilo z razumevanjem izvedbi posameznih skladb ter z animiranimi aplavzi nagradilo dirigenta in orkester. Prepričan sem, da bo orkester tudi prihodnje sezone v prav taki meri izvrševal svojo poštovno glasbeno-kulturno misijo v našem mestu. Prof. Karol Pahor.

S P O R T

Slovenski kolesarji spet organizirani

Te dni sta imela občna zbor ljubljanski in mariborski kolesarski podsavca

Preteklo nedeljo se je vršil redni letni občni zbor kolesarske podzveze ob rekordni udeležbi članstva. Občni zbor je vodil predsednik g. Batjelj, ki je v uvodnem govoru na kratko orisal delovanje podzveze v minulem letu. Iz tajniškega poročila je razvidno, da je imela podzveza 16 rednih in 4 izredne seje. Razen tega je imela tudi dobro obiskane sestanke v Mariboru in Celju, ki so imeli v glavnem ta uspeh, da je slednjim odstopila znana savezna uprava v Zagrebu. Iz tehničnega poročila naj omenimo samo državno prvenstvo »A« skupine na progi Ljubljana—Zagreb, na katerem je član Vrhniške Janko Oblak dosegel II. mesto, ter Gartnerja, člana kol. društva »Ljubljani« in Valanta, člana Hermes, ki sta častno zastopala naše barve na olimpijskih treningih v Zagrebu in na olimpijski trolmajičji borbi v savezni bivši upravi ter obljubila, da bo kolesarski savez z vso močjo podpiral doslej zapostavljene klube v Sloveniji.

Na dnevnem redu današnjega zborovanja so bila tudi poročila, vendar se ista niso podala, ker se ves material razpuščenega podsavca še nahaja pri bivši savezni upravi. Pač pas so delegati porazgovorili o bodočem delu v kolesarskem sportu ter so bile določene smernice glede programa.

Pri volitvah je bila izvoljena naslednja uprava: predsednik Mihal Lesnjak, podpredsednik Mrko Fajsi, tajnik Rudolf Steinhilber, blagajnik Jakob Lubša, tehnični referent Valentin Šibenik, namestnik Franc Kerbrič, Odborniki: Franc Struel, Vinko Šapac, Vinko Glavič, Stefan Rozman, Karl Smrekar, Ivan Lubša, Vinko Hausmaninger, Joško Aman, Franjo Bertonec, Vinko Čajniko, Darinko Klun, Franc Vehovec, Nadzorni odbor: Anton Močivnik, Ludvik Čretnik in Avgust Šumer.

Maribor, 18. aprila. Jugoslovenskem kolesarskem savezu v Zagrebu so se tudi razmere v kolesarskem sportu znatno izboljšale, saj so bile zlasti v bivšem mariborskem kolesarskem podsavcu v zadnjih letih naravnost nevdružne. Ko je nedavno savezni občni zbor sklenil, da se razpuščen MKP zopet ustanovi, in se kolesarji bivše mariborske oblasti zopet vrtni k rednemu delu ter se daries dopoldne zbraj pri »Zamorcu«, kjer je bil občni zbor Mariborskega kolesarskega podsavca. Za zborovanje je bilo izredno zanimanje in so bili navzoči delegati vseh 10 klubov, k so svojčas bili člani MKP. Navzoča pa sta bila tudi savezna delegata gg. Frankovič in Ferarji v Zagrebu. Zborovanje je vodil nestor kolesarskega sporta in zaslužni pionir v kolesarskem sportu g. Franjo Jaki ki je najprej orisal razmere v kolesarskem sportu, nato pa pozval zbrane delegate k složnemu in vztrajnemu delu. Povdaril je, da čaka

sedaj kolesarski sport lepša bodočnost. Savezna delegata gg. Frankovič in Ferarja tolmačila borbe v savezni bivši upravi ter obljubila, da bo kolesarski savez z vso močjo podpiral doslej zapostavljene klube v Sloveniji.

Prof. Karol Pahor.

V nekaj vrstah

Pod predsedstvom ministra za telesno vzgojo je bila v nedeljo v ministrstvu za telesno vzgojo v Beogradu konferenca z zastopniki sportnih zvez, Razpravljali so o reorganizaciji jugoslovanskega olimpijskega odbora v zvezi z bližajočim se olimpijskim dnevom, ki mu bo namen propaganda in zbiranje denarja za pripravo olimpijskih tekmovalcev za tokijsko olimpijado. Da se uredi vprašanje presmove jugoslovanskega olimpijskega odbora, bo najbrže 9. maja širša konferenca jugoslovanskih sportnih zvez, ki goje olimpijski sport, nato bo pa izredna skupščina jugoslovanskega olimpijskega odbora, na kateri bodo predložena nova pravila sporazumu s člani mednarodnega olimpijskega odbora.

Prihodnji spored v ligi obsega spet pet tekem, in sicer v Ljubljani med Ljubljano in Baskom, v Sarajevu med Slavijo in Concordio, v Osijeku med Slavijo in Hajdukom, v Beogradu med BSK in Gradjanstvom ter v Zagrebu med Haškom in Jugoslavijo. Potem bo pa skoraj mesec dni odmora in bodo vsi lahko nekoliko počili val na svojih lovrih. Seveda tudi Ljubljana...

Na napolijskem turnirju so bili v soboto odigrani semifinali, v katerih je naš prvak Punčec izgubil proti petemu češkoslovaškemu igralcu Vodički s 3:5, 6:3, 6:3, 5:7, 8:10 in zato izpadel iz nadaljnje konkurence. Sicer pa ga že nujno potrebujejo v Zagrebu, kjer bo konec tedna velika meddržavna tekma z močnimi Madžari.

Iz LNP. Drevo ob 19. seja p.o., po seji p.o. ob 20. seja u.o.

SK Ljubljana, igralci Kiginaga in prvega moštva, trenirajo danes v dveh skupinah. Čitajte objave na običajnem mestu!

SK Ilirija. Redna seja klubovega načelstva bo drevi ob 20.30 v tajništvu.

SK Slovan (boks-sekcija) opozarja, da se bo tekmovalje za prvenstvo Ljubljane v boksu vršilo v začetku maja. Prvo in drugoplasirani v vsaki kategoriji bodo prejeli diplome. Natančneje informacije vsak dan od pol 20. do 21. v klubski sobi, Wolfova 1/I, nadstropje desno, ali pa pisмено pri tajniku Leu Bišku, Ambrožev trg 3.

Zbor lahkoatletskih sodnikov — Ljubljana. Za lahkoatletski miting Primorja v soboto 24. t. m. ob 17. in v nedeljo 25. t. m. ob 9. se delegira naslednji sodniški zbor: vrhovni sodnik: Grünfeld, voditelj tekmovalja: Sancin Savo, starter: ing. Cevcar, sodniki in časomerilci: Gorjanc, Pevarlek, Kermavner, Kos, Cek, službeni odbornik: Kermavner. Imenovani morajo biti na igrišču Primorja obakrat pol ure pred pričetkom tekmovalja.

Ljubljanskim sportnim klubom! Sportni klub Ilirija oddaja svoje novo igrišče za Kolineko tovarno v podnajem za nogometne treninge in tekme. Pisemne ponudbe se pošiljajo na naslov: SK Ilirija, poštni predal dal 175, ustmene informacije pa se dobijo v klubovem tajništvu, Selenburgova ul. 7-II. nadst. desno, dopoldne med 11.30 in 13. in popoldne med 16.30 in 18.30. Tam so na vpogled tudi pogoji za oddajo igrišča.

Globoko užaloščen sporočamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem pretužno vest, da je nenadoma preminul naš oče, mož in brat, gospod

Herman Tomec

Pogreb blagopokojnega bo v torek, dne 20. aprila 1937, ob 16. uri popoldne iz hiše žalosti (vila Danica) Bled, BLED, 19. aprila 1937..

ZALUJOČI OSTALI

Umrla nam je naša srčno ljubljena soproga, mati, gospa

Terezija Kolar

soproga trgovca in posestnika

Pogreb drage pokojnice bo v sredo, dne 21. t. m. ob pol 3. uri popoldne iz hiše žalosti Ažbetova ul. 28 na pokopališče k Sv. Križu.

V LJUBLJANI, dne 19. aprila 1937.

SLAVO KOLAR, soprog in sin MILAN, ter ostalo sorodstvo.

